"חנוכה", מתוך ספר מתכוני חג נוסח יהודי איטליה, עמ' 22

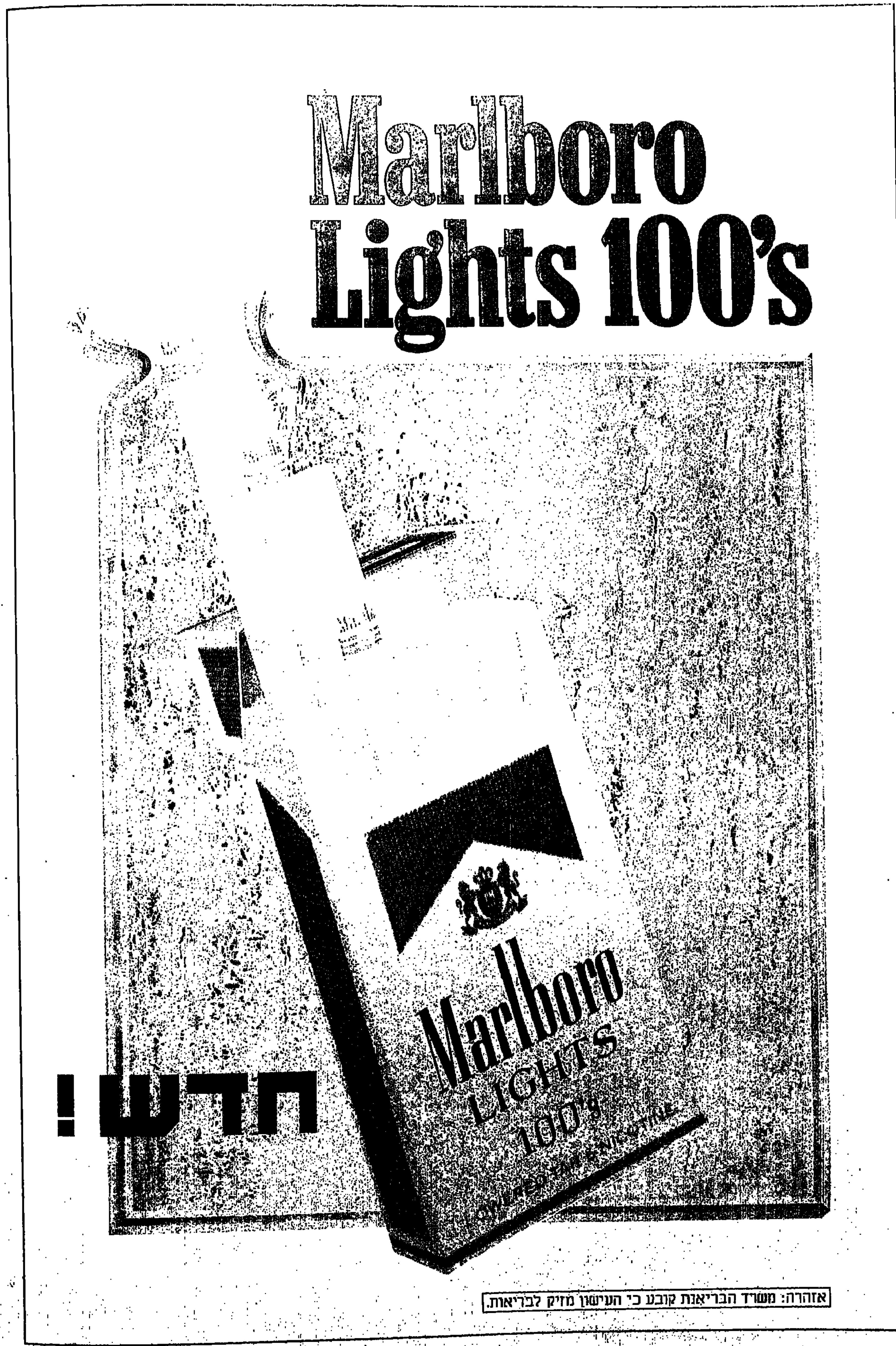

• גבי בר

הבובות עלו מרומניה

תיאטרון הבובות של אריק סמית חוגג 15 שנים לקיומו, והצגה חדשה. מאחורי שתיים מהבובות יש סיפור חיים: הרקדנית גבי בר, מראשוני להקת „קול ודממה", ומרקדניות „בת־שבע" ו„בת־דור" בעבר.

לפני עשרים שנה נסעה גבי, כיום רכזת מחול בנעמ"ת, מפעלי תרבות ואמנות לנוער, לביקור ברומניה. היא התלהבה במיוחד מתיאטרון הבובות של העיר קלוז', שם נולדה אמה. בשתיים מהבובות התאהבה ממש. מנהל התיאטרון, שהיה ידיד של האם, נתן לה אותן במתנה, והבובות עלו ארצה.

עם השנים, היה גורלן של הבובות כגורל חפצים, או אנשים, שההתלהבות מהם הולכת ופוחתת. השתיים נעלמו בתהום הנשיה של הבוידעם המשפחתי. באחרונה, עשתה גבי סדר ומצאה אותן. היא שאלה את אריק סמית אם יש לו עניין בהן. אריק הציץ – ונפגע. הבובות התאימו בדיוק להצגה החדשה. וכשגבי הבחינה שהן מככבות בהצגה, ראתה גם את ילדותה משתחזרת לנגד עיניה.

גבי בר עם יוסי גרבר: אריק סמית הציץ ונפגע

• מארק גראוול

מסיבה מוסיקאלית ביפו

בתיה מיזלר, בעלת גלריה ותיקה ביפו, ערכה מסיבה קטנה בביתה, למשתתפי פסטיבל הגיטרה, אותו מארגן מדי שנה גיורא נאור, חובב גיטרה מושבע. בין המשתתפים: מיקולקה, נגן גיטרת צ'כי, החי כפליט בפאריז, ונחשב לאחד מחמשת הגיטריסטים הטובים בעולם.

היה גם התלילן הבלגי מארק גראוול, שכולם חשבו שהוא גוי, עד שסיפר על ביקוריו אצל הדודות שלו ברמת־גן. המוזמנים נהנו מהאירוח החם והלבבי של בתיה, ומהנוף המרהיב הנשקף ממרפסת ביתה – ים וספינות דייגים, וסלע אנדרומדה, שהואר לסירוגין בהבזקים רגעיים של זרקורים.

מימין לשמאל: גראוול, גיורא נאור ומיקולקה: ביקר את הדודות ברמת־גן

• שלומית טריגר

שאלה של קרחת

התיאטרון לילדים ולנוער, בהנהלת אורנה פורת, חגג שלוש שמחות במסיבה אחת, שהתקיימה במסעדת קפה ארומה בת"א: פתיחת עונת התיאטרון, הצגת בכורה של „מעלה קרחות" בבימויה של ציפי פינס, ופרס ארצי שהעניק התיאטרון לעיר דימונה, על פעילותה התיאטרלית.

בזמן החזרות על „מעלה קרחות" תיכננו רוב המשתתפים לגלח את שערם בהתאם למחזה. היו שלא הסכימו והרעיון נפל. לשחקנית הצעירה שלומית טריגר־חנואל לא היתה בעיה בענייני קרחת. „במשך שנים הסתובבתי עם שיער קצוץ קצוץ, כמעט כמו קרחות", סיפרה במסיבה שהתקיימה אחרי בכורת „מעלה קרחות". „הכוונה היתה להוריד את הקרחת המלאכותית באמצע ההצגה, ולהישאר עם קרחת טבעית. חששתי רק שהילדים שלי, בני שנתיים וחצי ושנה, ייבהלו".

שלומית טרינר, יושבת, עם ציפי פינס: שהילדים לא ייבהלו

עורכת:
בלה אלקוש

טיפים וטיפות

אסתר שמיר, על תקליטה החדש: [illegible]

★ ★ ★

הרב ישראל לאו: „הדור שלנו חטא בקצר. כמו קצר חשמלי. הוא קיבל בבית מורשת עמוקה ותשובה, אבל מה נתן לדור הבא! [illegible]" (ביידיש: [illegible])

★ ★ ★

הזמרת שארדיי, בת לאב ניגרי ואם אנגליה, בענייני גזענות: „כשקוראים לי כושית, או שאני פורצת בבכי או שאני מחטיפה סטירה. אין שום דרך באמצע. זו תגובתי הספונטנית. בכל זאת, אני מאמינה שהסטירה היא עדיין הגישה המכובדת ביותר לבעית הגזענות. בינתיים".

★ ★ ★

הציירת חגית שטרנשוס, א־פרופו תערוכתה החדשה, בגלריה „אפרת" בת"א, הסבירה מדוע היא מציירת אבסטראקט: „כשהייתי מציירת אנשים, באו אלי תמיד בטענות: 'האף ארוך מדי, העיניים קטנות מדי' וכו'. עכשיו אני מציירת רק את בתי בת ה־5. לה אין אף פעם טענות. כילדה, שהוריה אמנים, הייתי יותר בעייתית נמנה. כשאמי (האמנית רות צרפתי) פיסלה אותי בעירום, רצתי מהר והלבשתי את הפסל בחצאית, לפחות".

★ ★ ★

גבריאל גרסיה מארקס, עם צאת ספרו „כרוניקה של מוות ידוע מראש" („עם עובד") אמר את דעתו על עיתונאים שריאיינו אותו במשך השנים: „יש לי הרושם, שכיום המראיין אינו מאזין למה שאומר המרואיין, וזה גם לא מעניין אותו, בין השאר בגלל שהוא סבור שהרשמקול שומע הכל. זוהי טעות. הטייפרקורדר אינו יכול לשמוע את פעימות הלב, שהן החשובות ביותר בזמן ראיון. זה עצוב. לאחר שנים רבות כל־כך של תיסכול, אחרי עשרות ראיונות, אני עדיין מקווה שאולי סוף־סוף יבוא המראיין של חיי. כך, ממש כך, כמו שמצפים לאהבה הגדולה של החיים".

ניל טנאנט, מהצמד „נערי חנות חיות המחמד", שתקליטם החדש יצא בהדפסה מקומית: „דת זה פשוט דבר בלתי אפשרי. לא רק שכל הזמן הטיפים נגד החטא, אלא גם נותנים אותו, שעצם המחשבה על דברים נעימים היא כבר חטא".

• קית' ריצ'ארדס

בעייה עם שוטרים

קית' ריצ'ארדס, מ„האבנים המתגלגלות" יצא באלבום סולו ראשון, כיום בהדפסה מקומית. „למיק ג'אגר יש תסביך פיטר פן. הוא רוצה להתחרות עם מייקל ג'קסון ופרינס, ואני לא מבין למה. הרי יש לו יתרון של 25 שנות נסיון, שלמות ומכובדות", הוא אומר על עמיתו לשעבר ל„אבנים". את שעון הזהב שלו קיבל ריצ'ארדס מאריק קלפטון, לאחר ויכוח קשה נגד פרינס, שהסתיים בהתערבות.

ריצ'ארדס, כשאר חברי „האבנים", ידוע ביחסו החם לסמים, על סוגיהם הרבים והשונים. הוא זכה להגדרות כמו „הג'אנקי המפורסם בעולם", ו„הנסיון הכימי המאסיבי". הוא מעדיף את הכינוי „מבחנה מהלכת". כמה מחבריו מתו במשך השנים כתוצאה מצריכת־יתר. הידוע שבהם היה הגיטאריסט בריאן ג'ונס.

עם צאת אלבום הסולו שלו, נשאל ריצ'ארדס בן ה־44: „האם לא חששת שתתפתח אצלך בעיית סמים קשה, כזו של בריאן ג'ונס? והוא השיב: „אני חוזר ואומר, את מה שכבר אמרתי לפני שנים: אף פעם לא היתה לי בעיה עם סמים אלא רק עם שוטרים".

כרבים מעמיתיו בני דורו מצהיר ריצ'ארדס שילדיו „נורא מרובעים". כלומר, לא שותים ולא מעשנים. בתו מנישואיו לאניטה פאלנברג חיה בכפר, יחד עם סבתה, עובדת באורוות ומלמדת בני נוער לרכב על סוסים. כיום נשוי ריצ'ארדס לדוגמנית הצמרת פאטי האנסן. לזוג שני ילדים קטנים, בני שנתיים ושלוש.

קית' ריצ'ארדס: הילדים שלו מרובעים נורא

• מיכל אקסלרוד

הרמוניה בין נפש לגוף

הדוגמנית מיכל אקסלרוד כבר שינתה תדמית פעמים אחדות. את שיערה הערמוני, הטבעי, צבעה לבלונד פלאטינה, אחר־כך הסתפרה קצוץ, הפסיקה להבהיר לחודשי מנוחה, וחזרה פחות או יותר לצבע השיער המקורי. כיום היא שוב בבלונד פלאטיני. אין כמו בלונד, מסתבר.

בילדותה רצתה להיות עורכת־דין. חלמה על קריירה במשרד החוץ. אל הדוגמנות הגיעה במקרה, דרך בת דודתה דנה מנן, הצעירה ממנה בשש שנים, ועוסקת בדוגמנות מגיל 14. הקטנה היא זו שעודדה את הגדולה להגשים את הפוטנציאל שלה לצילום. מיכל הכינה תיק צילומים, והצעות העבודה החלו לזרום מיד.

בשנתיים האחרונות, נראתה מיכל במספר רב של פוסטרים, הצטלמה לקולקציות של אוברזון ואחרים, ועובדת גם כדוגמנית מסלול. החלק האחר של חייה הוא לימודי פסיכולוגיה באוניברסיטה, כשהכיוון הוא שילוב בין פסיכולגיה למדעי המדינה.

באחרונה הוסיפה לסדר היום העמוס שלה עיסוק נוסף: אימון קבוע במכון „אפרופוזה" בצפון ת"א, אחד מרשת מכונים שפתח באחרונה נחי לאור, מ„אפרופו". „מעניין להסתכל על העולם, ולהבין שבעצם יש כללים ושהכל כבר ידוע, וזה כולל גם את הנפש, גם את הגוף".

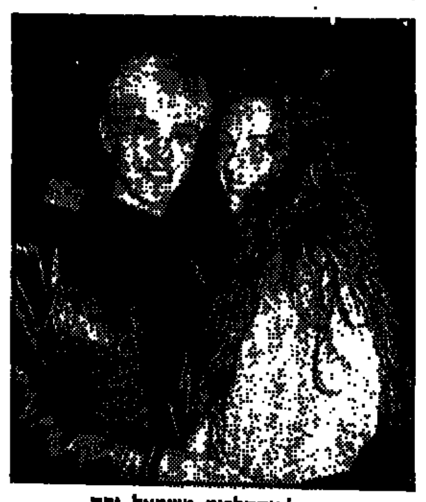
מיכל אקסלרוד, משמאל, ובת דודתה, הדוגמנית דנה מנן: תשלב בין פסיכולוגיה למדע המדינה

• שושנה דמארי

דדו עשה רוורס

לשושנה דמארי יש מעריצים לא פחות מאשר לאלילי הנוער החדשים. אחת מהן, מתמידה בקשר עמה כבר שנים רבות. אותה אשה מתייעצת עם שושנה בבחירת הגברים בחייה, ודוחה את אלה שאינם נמנים עם מעריציה. במשך אותן 30 שנה הספיקה האשה להחליף כמה וכמה בני זוג. זה היה רק אחד הסיפורים שנשמעו בקבלת הפנים שנערכה לשושנה במסעדת גוגושוב בת"א, לאחר הופעתה בהיכל התרבות. בין האורחים הרבים היה סמי בן־גד, הצלם שמצלם את שושנה כבר למעלה מ־20 שנה.

סמי בן־גד עומד להציג כמה עשרות מאותם צילומים בתערוכה, שאותה יקדיש לשושנה דמארי, ובה דיוקנאות סטודיו וגם צילומים מקריים מארועים בחייה. אחד הצילומים הראשונים צולם ברמת הגולן, מייד לאחר מלחמת ששת הימים: דדו, (דוד אלעזר), אז אלוף פיקוד הצפון, נושק לשושנה. אותו יום עלתה להופיע בבסיסי צה"ל והזמינה את סמי להצטרף אליה. דדו כבר היה באמצע הדרך דרומה, כשקיבל את הידיעה ששושנה בגולן. הוא עשה תפנית ובא בריצה לברך אותה. סמי הנציח את הרגע.

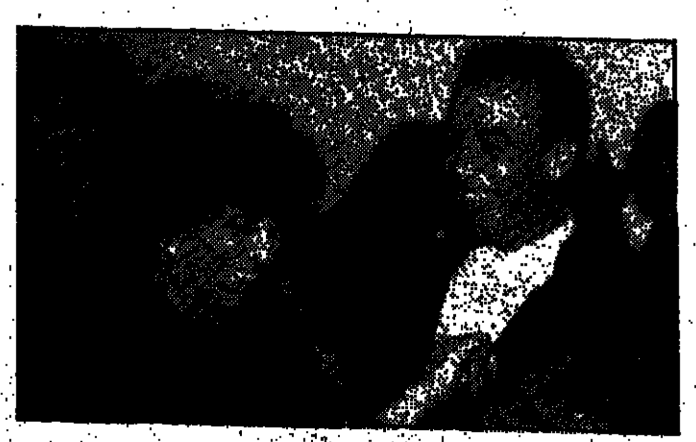
שושנה דמארי עם סמי בן־גד: תערוכה בקרוב

עודד קוטלר ושלומית אמיר: יום הולדת צנוע

פרווה לגילה אלמגור

תל־אביב אוהבת מועדוני ריקודים. קצב פתיחות הדיסקוטקים בה עולה על זה של מטרופוליני העולם. בשבוע שעבר, פשטה שמועה שמועדון „ליקוויד" ייפתח מחדש. קהל באי הדיסקוטקים נהר, אבל בפתח הודיעו שאמנם ניתן להיכנס אבל זו עדיין לא הפתיחה. אז הפתיחה הרשמית של המהדורה שלישית של „ליקוויד" היא תעוב, כזכור, נדד המועדון מרח' לינקולן לקולנוע „אופיר", ועכשיו הוממקם בקולנוע „זוהר" לשעבר. מי שכבר ביקר מעיד על־כך שהמהדורה הנוכחית היא המוצלחת ביותר ●●● בבריכת גורדון נערכה תחרות שחיה חגיגית. ראשונה מסוגה מזה שלושים שנה. במקום הראשון זכה עורך־הדין דני בן־גד [illegible]

[illegible]

האופנה יהודה דוד את קולקציית החורף שלו ●●●

●●● הוצאת „כתר" פתחה בת"א את חנות הספרים הגדולה במזח"ת, הכוללת גם בית קפה. מנכ"ל „כתר", יעקב מכנור, ומנהלת החנות, צוננת קדר, ציינו לטובה את הדרך הקלה והטולת הבירוקרטיה שבה קיבלו אישור לפתיחות החנות עד חצות. זיוה לתע, אשת ראש העיר, עמדה מן הצד ואמרה בקריצה: „אה, איזו עיריה..." לידם ניצב בעל המקום, שלום פצקין, מבעלי רשת חנויות הבגדים „מצקין" ששכנה שם במשך שנים רבות ●●● באירוע שערכה חברת „הלנה רובינשטיין", להצגת הקו החדש שלה, התקיימה הגרלה. בפרס הגדול, מעיל פרווה שעיצב עודד גרא, זכתה גילה אלמגור ●●● מעצב האופנה עודד פרוביזור חגג את יום הולדתו בצניעות, מאחורי מסלול התצוגות של הילטון ת"א, כשתרא מלכישי דוגמניות בדגמיו החדשים. זה היה בתצוגת שיזמה ארגון האמהות [illegible]

[illegible]

הַמֶרַייט. צובעים ישר על החלודה.

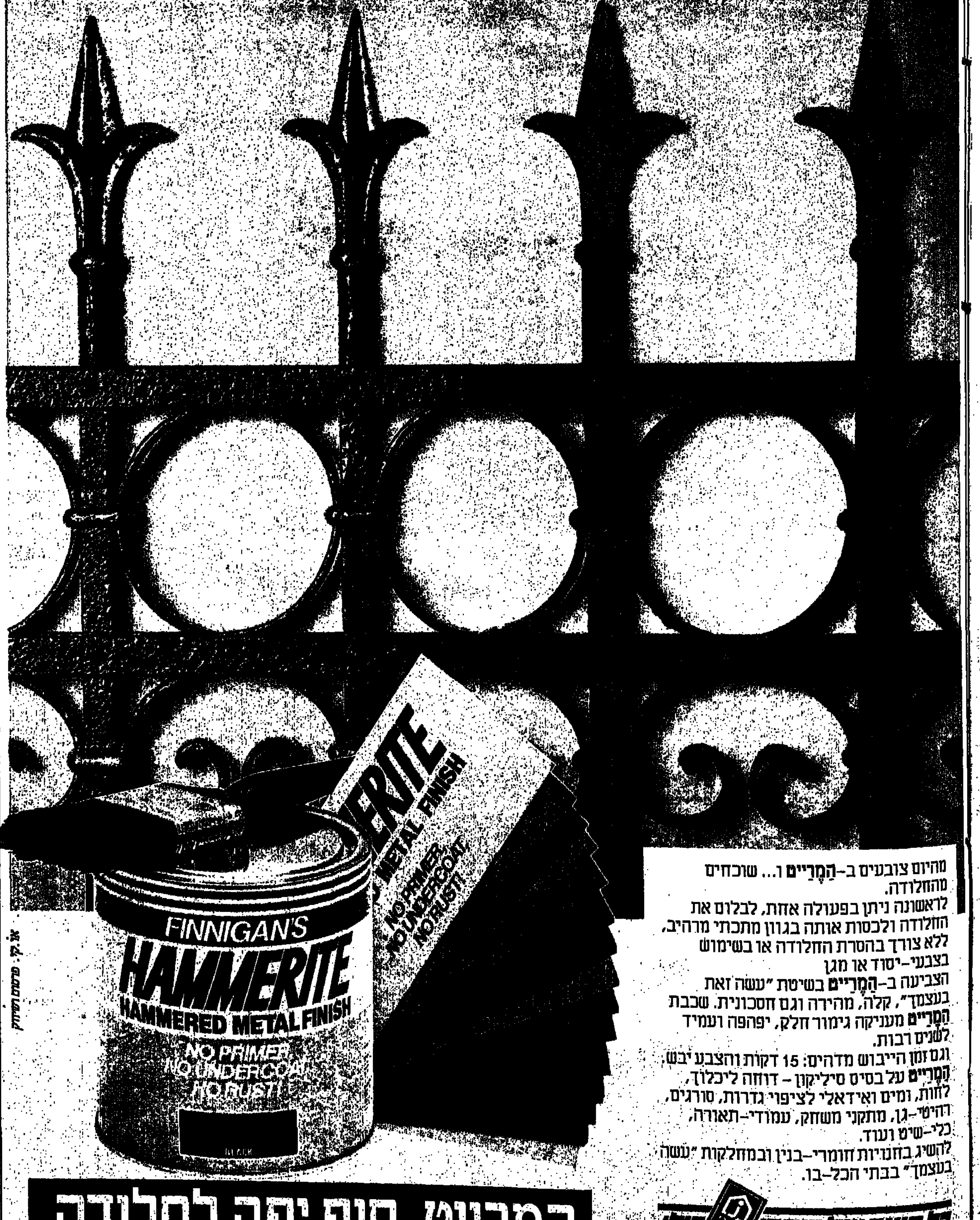

מהיום צובעים ב-הַמֶרַייט ו... שוכחים מהחלודה.
לראשונה ניתן בפעולה אחת, לבלום את החלודה ולכסות אותה בגוון מתכתי מרהיב, ללא צורך בהסרת החלודה או בשימוש בצבעי-יסוד או מגן
הצביעה ב-הַמֶרַייט בשיטת "עשה זאת בעצמך", קלה, מהירה וגם חסכונית. שכבת הַמֶרַייט מעניקה גימור חלק, יפהפה ועמיד לשנים רבות.
וגם זמן הייבוש מדהים: 15 דקות והצבע יבש.
הַמֶרַייט על בסיס סיליקון – דוחה ליכלוך, לחות, ומים ואידאלי לציפוי גדרות, סורגים, רהיטי-גן, מתקני משחק, עמודי-תאורה, כלי-שיט ועוד.
להשיג בחנויות חומרי-בנין ובמחלקות "עשה בעצמך" בבתי הכל-בו.

כל מוצר של יעקבי בולו!
יבואים: יעקב יעקבי ובניו בע"מ רח' החשמל 1 ת"א טל. 621565

הַמֶרַייט. סוף יפה לחלודה.

קינה על קשר בלתי-אפשרי

גבר ואשה במלון על שפת הים הצפוני ● האשה מראה לו את הנשיות שלה, הוא חולם על גבר זר ● תמיד יש אחד שרוצה יותר, שאוהב יותר ● הגוף מתבקש לתת תשובה לתחושת חסר גדולה ● ספרה החדש של מרגריט דיראס (מימין), שעורר סנסאציה בצרפת, עכשיו גם בעברית

יותם ראובני

הכל היה יכול להיות הרבה יותר טוב, אולי נוח יותר לקורא, בלי הכבי. מספיקה נהמת הגלים, הים השחור שמעבר לקיר. לא, הים איננו שחור אף פעם, זו רק שאלה של אור על המים. השאיפה היא להגיד משהו מדויק. ככל שהזמן עובר, הדיוק הזה הוא כל מה שמחזיק מעמד.

רק אשה יכלה לכתוב ספר כזה. מה קורה. התפאורה, קודם. אצל דיראס, שעשתה תיאטרון, שעשתה קולנוע, התפאורה היא לפעמים הנושא. בית מלון בעיירת נופש בים הצפוני. גבר יפה תואר נכנס ללובי. הוא רואה להרף עין צעיר זר עם עיניים כחולות, שיער שחור. הוא מתאהב בזר. לעולם לא יראה אותו עוד, לעולם לא יזכר איתו, אבל הוא יאהב אותו עד סוף הספר.

האשה. גם לה יש עיניים כחולות, שיער שחור. היא הולכת עם הזר הצעיר. אחר כך הגבר הראשון יציע לה עיסקה. היא תבוא לישון איתו כל לילה, למשך זמן קצוב מראש, כשהגבר מביט בה, מנסה להתרגל אל גופה, לגלות את הנשיות שלה. ההנחה היא, שהנשיות תנצח. הגבר, שאוהב גברים, שאוהב עד טירוף את ההזייה שלו בדבר זר עם עיניים כחולות, שיער שחור, יסתפק במציאות, ידחה את ההזייה. והם בוכים. אחד על השני. כל אחד על עצמו.

„ההומוסקסואליות היא לא רק עניין מיני. זה מתחיל הרבה יותר מוקדם, זה הרבה יותר נורא. גיהנומי. מנקודת המבט של אלוהים, ניתן להסביר את הסופיות של כל דבר כמעט, רק לא בעניין הזה. בדיוק כמו בקשר למוות. האל שמר לעצמו את התחומים הללו, האל החליט כי הלא-ימוכן בבריאה, יותרכו בשני הדברים האלה: המוות וההומוסקסואליות", אמרה דיראס בראיון אחרי פרסום הספר.

הזר שבסיפור ייעלם, „לא ישוב עוד לעולם אל חופי צרפת". נשארים הגבר והאשה, בבית ריק. הוא משלם לה, כדי שהתחום יהיה מוגדר. בכל רגע הוא יכול להגיד לה ללכת. הם בוכים. על מה הם בוכים. אולי הם בוכים על כך, שלעולם לא יוכלו להגיע אל האהבה. מרגריט דיראס כותבת כאן על אהבה. משום שהיא בלתי אפשרית, היא חזקה, היא בלתי נשכחת.

המיתוס של הזר עם העיניים הכחולות השיער השחור, לא שייך רק לשני האנשים האלה. הם במקרה ליד הים, בתוך הביוגראפיה שלהם. הגבר רואה את הביוגראפיות של הזולת. היו לו רק מאהבים, סיפורים קצרים, בלי שום קשר ריגשי. אולי בלי שום קשר ריגשי, שנמשך על פני זמן רב.

האם משך הקשר אומר משהו על הקשר? האם לא ייתכן, שבחצי שעה יחוו שני אנשים דבר, שמשתווה בעוצמתו למערכת יחסים בת חצי שנה. לא ייתכן, אומרת האשה. הגבר אומר שהוא לא יודע כלום, הוא לא רוצה כלום, ומשוה ייגמר, הוא רוצה את החירות שלו. מה יעשה בחירות שלו? ינסה לזכור.

לפני שש שנים פירסמה דיראס את „מחלת המוות", טקסט קצר, מרהים, שממנו צמח, לדבריה, הספר הזה. גם שם אשה, גבר. הגבר משלם לאשה. אולי הוא הומוסקסואל, אולי הוא סובל ממשהו אחר. מחלת המוות שלו היא המודעות אל המוות. בגלל זה אין אושר, אין משמעות להווה, הכל ציפיה למשהו, שאין צורך לחכות לו.

דיראס מנסה להוציא את המיתוס מהתחום הצר שלו. לא מדובר רק על חוסר האפשרות של האשה בסיפור לשנות את הגבר האוהב גברים. זוהי קינה על כל קשר בלתי אפשרי, בין גבר ואשה, בין גבר לגבר, בין אשה לאשה. תמיד יש אחד שרוצה יותר, שאוהב יותר. הגוף מתבקש לתת תשובה לתחושת חסר גדולה כמו „אינסופיותה של הזרו".

מרגריט דיראס נולדה ב־1914 בהודו־סין, שהיתה אז שטח חסות צרפתי. למדה בסייגון ובפאריז. ספרה הראשון, „החוצפנים", ראה אור ב־1943. ב־1959 ביים אלן רנה את „הירושימה אהובתי", לפי התסריט שלה. היא עושה קולנוע. והספרים שכתבה זכו להערכה רבה בחוג קטן של קוראים. עד 1984, „המאהב". דיראס היתה בת 68. הספר עסק בנערה בת 15, המאהב הוא בן 35, התפאורה: סייגון. הגבר הוא סיני.

במקורו, הספר הזה נקרא „הדימוי המוחלט", והיה אמור להיות טקסט לספר צילומים שערך בנה של דיראס, ז'אן מסקולו. ידידים שיכנעו אותה להפוך את זה לרומן. ג'רום לינדון, המו"ל של „אדיסיון דה מינואי", לא האמין למראה עיניו, כאשר הספר הפך לרב מכר, נמכר במאות אלפים, תורגם ל־30 שפות, גם לעברית.

ההצלחה המיסחרית של הטקסט המוקשה, הביע בצורה חופשית בתוך זמן לא מוגדר, לימדה על הקוראים, קהל יעד לא מוגדר, שהפתיע בפתיחות שלו. דיראס חיה עם יאן אנדראה, גבר צעיר ממנה בהרבה.

„עיניים כחולות שיער שחור", שיופיע ב„מעריב", בתרגום אביטל ענבר, הוא הרומן הראשון שכתבה דיראס אחרי „המאהב".

ל„עיניים כחולות שיער שחור" צירפה מיכתב אל הקורא. „קרא את הספר, בכל מקרה, גם אם אתה מתעב את זה מקרונית, קרא. אין לנו מה להפסיד, לא לך, לא לי".

ואחר כך היא שבה לבדוק, בדיוק הסיגנוני שלה, את שאלת היסוד.

מהי שאלת היסוד. זה שמדובר בגבר שאוהב גברים ובאשה שהוא שוכר, כדי להוכיח לו דבר הידוע לו גלאו הכי, זה באמת לא משנה. הזר הוא העיקר, אותו קסם עם עיניים כחולות שיער שחור, שיכול לשבור את ליבה של אשה כמו שהוא יכול לשבור את ליבו של גבר, בגלל שהוא מייצג את מה שאבוד, את מה שלא יתממש לעולם.

מדובר אם כן באובדן. הגבר האוהב גברים עושה אהבה פיזית עם האשה הכלואה איתו והיא שואלת אותו שאלה. האם אהבת פעם מישהו עד כדי כך שרצית להרוג אותו, כדי שהוא יהיה שלך לחלוטין? הגבר אומר שהוא לא יודע. שהוא לא ידע מעולם דבר.

„הסיפרות הזו", אומרת דיראס, "היא בלתי חוקית. הסיפרות היא בלתי חוקית, או שהיא לא קיימת כלל".

הגישה הזו מוזרה קצת. עברו הרי שנים רבות מאז אוסקר ויילד, ואותה אהבה ש„אין להזכיר אותה בשמה". דיראס יכולה לעשות בספר את הבלתי אפשרי, להביא את הגבר לידי כך, שינסה עם האשה. אבל הוא אומר לה כי ניסה להתקרב אליה, רק משום שהיא יכולה להיות תיזכורת חיה, לאותו זר עם עיניים כחולות שיער שחור, שהיה איתה.

הדיוק של דיראס קיים, אבל הוא הולך לפעמים לאיבוד בתוך הסימליות. ההוראות לשחקנים, כאילו הספר הוא התיאטרון והקורא הוא הבימאי, לא מסבכות את הקריאה, אבל גם לא תורמות לה הרבה. הרושם המצטבר הוא, שהאשה לא רוצה לוותר, שהיא לא מסוגלת להבין את העובדה שהגבר רוצה גברים. גם הגבר לא רוצה להבין את זה. כמה שקוא משלים, כמה שהוא מודע לעצמו, הוא לא רוצה להבין. למה הוא לא רוצה להבין?

„ההומוסקסואל הוא בלתי ניתן לקירבה. הוא לבד. כאשר אשה חיה עם הומוסקסואל, היא חיה עם גבר בודד. וגם כאשר הוא חי עם גבר, הוא נשאר לבד".

והזמן הקצוב לפגישות הליליות עם האשה עובר. הגבר ישתחרר מן הקסם של אותו זר עם עיניים כחולות שיער שחור, עד שיבוא הזר הבא ויקסים אותו. אולי יהיה קשר גופני עם הזר הבא ואולי לא. לרוב, כן. משהו קצר, יפה, בעל עוצמה שהיא מעל הזמן, שהיא במרידה אחרת של זמן.

דיראס יוצאת מהתחום המופלא הזה של הבריאה, כשאיש לא יודע יותר על ההומוסקסואליות או על המוות. רק על מה שניתן לעשות, בפועל, בעקבות הקסם של הזר. ללכת איתו, עם הקסם הזה, עד שהוא יפנה את מקומו לקסם אחר.

ואולי זה פחות מיסתורי מכפי שדיראס מציגה את הדברים. הגבר עשה את הניסיון שלו עם האשה. בגיל מאוחר למדי עשה כן, והתברר לו, שהאשה לא מסוגלת לחלץ אותו מאותו תחום מיסתורי של הבריאה. עם גבר אחר, באיזה לילה, אולי כאשר בחוץ תהיה סופה, הוא יגע בקיום שלו, באמצעות הקיום של האחר. זה הכל.

והיא מבינה את זה. „אינני מדברת איתך עליך, אני מדברת על עצמי בפניך, הסיכוך נובע ממני. סלידתך ממני איננה נוגעת לי. מקורה מאלוהים, צריך לקבל אותה כפי שהיא, לכבד אותה כפי משכבדים את הטבע, את הים".

„המגישת", אנדרת וואלאס. יצירת באלומיניום, 1979

למי, למי יש יותר כבוד

בעסקי האמרגנות, מאמין ארז דב, הכי חשוב הרושם. והוא יודע מה שהוא אומר ● משרד ההפקות שלו, בשלב מסויים, הסתכם בתיק ג'יימס בונד, בידידה יפה המתחפשת למזכירה, ובפנקס שיקים ● בעזרת ציוד־עזר זה הרים מופע אמנים ודוגמניות, קיבל הזמנות ועמד בהתחייבויותיו בכבוד ● ארז דב, למי שלא יודע, הוא רק בן 18

■ **סימה אלה**

■ תצלום: מירי לאלו

ארז דב עם אחת תרקדניות שהוא מייצג: חולם על מועדון „ארז הפקות", שיעניק הנחות לחברים

מי שירצה לתעד את חייו של סופריסטאר ארז דב, יתקשה להצביע במדוייק על הרגע עוצר הנשימה, שבו החל לדרוך כוכבו. זה קרה אולי בגיל 10, כשהחל לשיר בחתונות, בבר־מיצוות ובהאפלות, כשהדביקו לו דולרים רטובים על המצח ואמרו בהתפעלות: „כפרה, איזה ילד פלאו"

ואולי זה התחיל דווקא לפני כשנתיים, כשהיה בן 16, ביום שבו נפלו עיניו על מודעה בעיתון שקראה: „רוצה להיות זמר? בוא אלינו". ורצה אלוהים, שדווקא ביום שבא, היו שם גם מצלמות הטלוויזיה. לא פלא, שהם קלטו את ארז דב.

כיום, בגיל 18, הוא חש שבע־נסיון. מתייחס לאפיזודה הזו בחייו, בביטול מסויים. שכן, מיד לאחר הופעתו הבלתי נשכחת, בתוכנית „בין הכיסאות", זנח את הקאריירה המבטיחה שלו כזמר מזרחי. הוא הפך בגיל 16, לא תאמינו, לאמרגן ולמפיק. כי אחרי התוכנית, העולם נראה לו גדול, העתיד מבטיח, החיים קצרים והסינים קרובים. המסקנה שלו היתה, שצריך לנצל את החיים עד תום. ובגדול.

„קיבלתי ביטחון", מודה ארז, „הייתי אז חניך בקיבוץ איילת השחר והרגשתי טוב. הרגשתי, שאני יכול לעשות הכל. השם שלי נודע בכל הצפון. אבל, לא ראיתי את עצמי כזמר. רציתי להיות מפיק ואמרגן. לדחוף זמרים, לקדם ברונים ולעזור לדוגמניות מתחילות. הייתי, אומנם, רק בן 16. אבל, עם הרבה נסיון. ראיתי איך אמרגנים עובדים וחשבתי, שגם אני יכול".

ארז דב, שכל כולו רק חולצת משבצות, תיק ג'יימס בונד ואיתורית, הצליח להרים פרוייקטים, שנעשו אומנם בצורה תמבנית ומעוררת חמלה, אבל הם נעשו. עולם המבוגרים שיתף איתו פעולה, ברצינות תהומית שמחזקת את התחושה, שיש מבוגרים שדרישותיהם אינן גבוהות מאלו של ילדים בבית־ספר.

עם רצון ברזל, פצעי בגרות על הפנים, חיוך ביישני, ויכולת מופלאה להפנים רגשות, מתקדם ארז דב הלאה. „אני כנראה מעורר אמון", הוא אומר.

אביו, ניסים דב, נכה נתמך הביטוח הלאומי, הוא תימני ממושב תנובות, שליד נתניה. אימו צילה, פולניה, נכה אף היא, ואינה עוברת מחוץ לבית. משפחת דב (דיב במקור בתימנית) מתגוררת ברמת־גן, ומטופלת בארבעה ילדים. ארז הוא הבכור. „ההורים שלי תמיד אמרו לי, שהם סומכים עלי, שאני עושה את הדבר הנכון. רק שאשמור על עצמי", טוען ארז, „עובדה, אני לא שותה, לא מעשן, ולא משחק קלפים. אני שומר על עצמי. לא מעניין אותי הבילוי של החברים בגילי. אני אוהב לבלות בלילה במועדונים. בסך־הכל, החיים קצרים, לא? צריך ללמוד ליהנות".

אחרי שעזב את הקיבוץ, לפני כשנה וחצי, חזר להתגורר עם הוריו, אבל, מנהל אורח חיים של מבוגר. קם בצהריים, נוטל את תיק הג'יימס בונד שלו, המשמש לו כמשרד, ומתחיל להתרוצץ בין זמרים אלמונים, דוגמניות מתחילות, מועדוני לילה שכוחי־אל וכתי דפוס. הוא מקשט ביד את כרזות האירועים, שהוא מארגן. ואת העסק הזה, הוא מכנה: „ארז הפקות".

„בזמר וכרוגמן, עבדתי עם הרבה אמרגנים ומפיקים. ראיתי איך הם עובדים, איך הם מדברים ומה הם מסכמים", הוא מספר, „כשאמרתי, שאני רוצה לעשות את המופע הראשון שלי „להיטי השנה", היו אנשים שניסו ללכלך. אמרו: 'מה הילד הזה יודע מהחיים שלו. הוא מדבר שטויות'. היו כל מיני דיבורים. אבל, לא נרתעתי. האמנתי במה שאני עושה, והלכתי עם זה עד הסוף".

וכל מה שיסופר מהקטע הזה והלאה, עולה על כל דימיון. צריך לזכור, שהילד בתחילת דרכו היה רק בן 16.

„החלטתי", הוא מספר, „שאת ערב ההפקות הראשון שלי, אני רוצה לעשות במושב בורגתה, מושב של טורקים ליד נתניה. לא רחוק ממושב תנובות, ששם גרה סבתא שלי וכל המשפחה של אבי. הרגשתי, ששם אני יכול לתפקד טוב. הרמתי טלפון אל מזכיר המועצה ואמרתי לו: 'שלום, מדברים מ„ארז הפקות". היינו רוצים לקבוע פגישה, כדי לערוך במושב ערב של להיטי השנה'. לא היתה איתו שום בעיה. קבענו פגישה".

לקראת הפגישה עם מזכיר המועצה, ארז המציא לעצמו מזכירה. מין נערת ליווי, שאותה הוא נוהג לכנות 'מזכירה־ליידי', אחת שתעשה פוזות ותשלים את הרושם, שמדובר פה בעסק רציני ולא בתגטריש של ילדים קטנים. סיגל, ידידה מהשכונה, שהיתה אז בת 16.5, אבל נראתה לדבריו כבת 22, נדלקה על הרעיון של ארז.

„ביום הפגישה", הוא נזכר בחיוך, „לבשה סיגל סטרפלס שחור נועז, ועליונית מרשימה. היא התאפרה יפה ועשתה רושם מצויין. כשהופעתי איתה, אנשים עם עיניים חושניות פתאום שמו לב אלינו. בטח חשבו, איך זה, שקטנצ'יק כמוני הולך עם כזאת מפותחת ויפה. גם אני התלבשתי מרשים לפגישה. הוצאתי כמעט את כל הכסף, שחסכתי מעבודות מזדמנות. בחופשות מהקיבוץ מכרתי ארטיקים בפארק הירקון, ניקיתי בתים ותדרי מדרגות ומכרתי סבר'ס ואבטיחים. עשיתי הרבה 'מסודה'. בפגישה הזאת, היה לי חשוב לעשות רושם ולהפגין יכולת. הוצאתי חלק מהכסף על בגדים ועל תיק ג'יימס בונד. באתי למזכיר המועצה ואמרתי לו: 'שלום, אני „ארז הפקות" וזו המזכירה־ליידי שלי, סיגל'. הוא בכלל לא התייחס לעובדה, שאנחנו ילדים. הוא אפילו הזמין אותנו אליו הביתה לקפה, רצה להכיר לנו את ילדיו ולעשות לנו סיור במושב".

מעודד מהפגישה הפוריה, יצא ארז דב למשימה הבאה שלו: לפתוח חשבון בנק ולהוציא פנקס שיקים. בפנקס השיקים המיועד לבני 16, כותבים מראש את הסכום לתשלום. כל אחד יכול להבחין, שמדובר בפנקס של ילדים. אבל, ארז דב, שעד לאותו רגע לא ידע מה זה בנק, מצא פתרון. התייצב בפתח משרדו של מנהל סניף בנק לאומי ברמת־גן, מצוייד בתיק הג'יימס בונד שלו והמזכירה־ליידי. ככה נכנס לחדר המנהל, כשהוא מושיט את ידו ללחיצת ידיים חמה. ושוב פעל משפט הקסם: 'אני „ארז־הפקות" וזו המזכירה־ליידי שלי'.

'כן, מה אני יכול לעשות בשבילכם', אמר להם מנהל הסניף. 'באנו לשמוע', ענו השניים, כשבעצם אין להם מושג מה הם צריכים לשמוע, לשאול או לדעת. המנהל החל לשלוף נתונים על

(המשך בעמ' 22)

חנוכה חג ההורים

תנו לילדים לגלות את "שובביניו" וצאו לחופשת קניות

	אופנת נשים	אופנת גברים	אופנת ילדים
יום א' 4.12	חלוקים, כותנות לילה, פיג'מות, חזיות וכל הז'קטים מצמר בהנחה לדוגמא: ז'קט צמר 225 ש"ח רק 149 ש"ח	[illegible]	ז'קטים בהנחה לדוגמא: ז'קט 139 ש"ח רק 99.90 ש"ח
יום ב' 5.12	[illegible]	טרנינגים וסווטשרטים בהנחה לדוגמא: סווטשרט – ייבוא מאיטליה 124 ש"ח רק 89 ש"ח	[illegible]
יום ג' 6.12	כל הסריגים בהנחה לדוגמא: פולאובר 99.90 ש"ח רק 49.90 ש"ח	[illegible]	סריגים בהנחה לדוגמא: סריג אופנתי 79.90 ש"ח רק 55.90 ש"ח
יום ד' 7.12	[illegible]	מעילי גשם ומעילי רוח בהנחה לדוגמא: מעיל רוח 129 ש"ח רק 89.90 ש"ח	[illegible]
יום ה' 8.12	מכנסיים בהנחה לדוגמא: מכנסיים אופנתיים 119 ש"ח רק 59.90 ש"ח	[illegible]	מכנסיים (מלבד ג'ינס) בהנחה לדוגמא: מכנסיים יפהפיים 39.90 ש"ח רק 27.90 ש"ח

כל השבוע - חג

אופנת נשים
30% הנחה על כל הסריגים מאיטליה
לדוגמא: סוודר 99.90 ש"ח רק 69.90 ש"ח
50% הנחה על חליפות פשתן, מאיטליה
לדוגמא: חליפת פשתן, ז'קט + חצאית
279 ש"ח רק 139.50 ש"ח

אופנת גברים
30% הנחה על סריגים נבחרים מאיטליה
לדוגמא: חולצת סריג 69.90 ש"ח רק 48.90 ש"ח
אופנת ילדים
20% הנחה על בגדי תינוקות מאיטליה
לדוגמא: חליפת תינוק 34.90 ש"ח רק 27.90 ש"ח

הנחות גדולות על סווטשרטים
לדוגמא: סווטשרט
34.90 ש"ח רק 24.90 ש"ח
הנעלה בהנחה
20% הנחה על נעליים אופנתיות – ייבוא בלעדי מאיטליה לכל־בו שלום

מבצע
8 ימי מוצר
מוצרי חג בהנחות ענק בכל מחלקות הכל־בו.
חפשו בכל מחלקה את הסביבון הענק ותגיעו אל מוצר החג.

200 ש"ח בתשלומים
בכל החנוכה - אופנת נשים, גברים וילדים, אביזרי אופנה, כלי־בית וטקסטיל לבית – כל קניה מעל 200 ש"ח ניתן לשלם
ב-3 תשלומים

חונים חינם!
שעת חניה חינם על כל קניה מעל 50 ש"ח.
שעתיים חניה חינם על כל קניה מעל 70 ש"ח.
משעה 16:00 ואילך – חניה חינם!

שעות פתיחה כל-בו שלום:
ימים א'-ה' 9:00 — 19:00
יום ו' - 9:00 — 14:30
מוצ"ש 3/12 19:30—22:00
יום ג' 6/12 9:00 — 21:00
מוצ"ש 10/12 18:30—22:00

מגדלנד
גן השעשועים במגדל שלום
א'-ה' 10:00–17:00, ו' *10:00–13:30
מוזיאון השעוה והמצפה:
א'-ה' 9:00–18:30, ו' *9:00–13:30
* בימי החנוכה בלבד

פתוח במוצאי שבת

דמי חנוכה
כל קניה מעל 60 ש"ח מזכה בציק בשווי 10% מערך הקניה.
הציק הוא שווה כסף וניתן לקנות בו בכל המחלקות ממחרת החג ועד פורים.

כל קניה - סופגניה
לכל צקי של 5 ש"ח מצורף ספח לקבלת סופגניה חינם בקפיטריה של כל־בו שלום.

צעצועים עד **20% הנחה**
שובביניו
נפתח מרכז הצעצועים הגדול ביותר במזרח התיכון
ליצנים | חובים מחופשים
סרטי כח-המחץ, וולט דיסני וליטל-פוני יוקרנו על מסכי טלוויזיה
* מבחר ענק של כח־המחץ * רובוטריקים * מכוניות שלט * בובות סינדי * משחקים וצעצועים אלקטרוניים * משחקי מחשבה

מבצעים מטריפים בשובביניו:
מבצע מחץ
קנו מבצר תקיפה נייד כח־המחץ וקבלו חייל כח־המחץ חינם!
חליפת סינדי חינם
קנו בובה או רהיט "סינדי" וקבלו חליפת לבוש מלאה חינם!
גור חינם
קנו מרבה רגליים ענק וקבלו מרבה רגליים "גור" חינם!

משהו קורה בכל-בו שלום

יהודית אורליין

כיווני אוויר ■ כיווני אוויר ■ כיווני אוויר ■ כיווני אוויר ■ כיווני

עד שתגיע למקומו

לפני שנים, בהיותי מחנכת של חבר'ה צעירים, הוצתתי אש בחדר־המורים בעניין ילדי־מעלות. המורים, כזכור, נמלטו על נפשם בקפיצה מהחלון, כשהם נוטשים את הילדים בגוב האזאבים. מורה ותיק, גבר בגוברין כז'אקט של עור, הכריז בכנות מירבית, שאף הוא היה נמלט על חייו, כי משפחתו וילדיו חשובים לו יותר. בניגוד למיזגי, מצאתי את עצמי צורחת, שאין מחילה למורה שאינו נשאר עם תלמידיו. ויש להעיר כי זו שצרחה, היא מוגת־לב עד בושה, פוחדת אפילו מחושך. גם לא היה לי ספק כי הגברברים הצעירים שהיו תלמידי, הם שהיו נחלצים להצלתי, שכן חונכתי על כל האגדות בהן גברים מצילים נשים.

כלום התכוונתי אז, בחמת זעמי, לדון לחובה את המורים שהצילו את נפשם? לא בדיוק. את דינם ומישפטם הותרתי לשבט־מצפונם או לאלוהיהם. אחד מן השניים, חייב אדם שיהיה לו. האם בטוחה אני שהיו בי הכוחות הנדרשים לדכא את דחף החיים ולהישאר עם צאן מרעיתי? לא יודעת. אבל זו צריכה להיות הנורמה. משמע, בהיותי רנה בנבון וכפסול, כראוי וכבלתי־ראוי, אני מכריזה במלוא הכנות, שאני לא הייתי מפקירה את תלמידי. ובלבד שלא אבוא לידי ניסיון חלילה. והא ראיה, שבכל טיול הייתי אחוזת היסטריה, אסרתי עליהם לשחות בבריכה, אסרתי עליהם להוציא יד, סופרת ומונה אותם בלא הרף. רדופת פאניקה, מפני שהופקדו ילדים – בני י"ח – באחריותי. אז גם למדתי כי מוגי־לב הנושאים באחריות על אחרים, מפיקים מעצמם כוחות לא להם ומסוגלים אפילו להיות גיבורים לשעה ולרגע. מה שבעצם כל אמא יודעת מניסיונה.

כיצד הייתי נוהגת אני במקרה מעלות? כלום הייתי מקיימת את „ואהבת"? בניגוד לרבי עקיבא, הלוואי ולא יבוא פסוק זה לידי. אבל יאנוש קורצ'אק – קיים.

מי שהיה בצה"ל

מי שעבר שרות צבאי בארץ, יודע שלא עוזבים אדם בשטח. עוברה שאותו קיבוצניק באוטובוס שביריתו גילה גבורה עילאית וחזר אל האש. זכור לי, שלפני כחמש שנים קיבל אורח פילדלפיה עיטור על שחילץ פצוע מידי בריונים. כשרואיין ברשתות הטלוויזיה, הכריז בגאווה: זה בגלל שאני ישראלי ושירתתי בצבא. שלושים שנים הוא כארה"ב, ועדיין משוויץ שהוא ישראלי ששירת בצה"ל.

שחיטה כשרה

אמא סיפרה לי, שבעיירת־הולדתה בפולניה, היו שתי חברה קרישא. למה? כי חברת קרישא של אגודת־ישראל מיאנה לקבור את מתיהם של חסידי אלכסנדר, בגלל נטייתם הקלה לציונות. ללמדך, שאין איבה כאיבה השרויה בין יהודים חרדים, בינם לבין עצמם. הם המצווים על אהבת ישראל. אופלי־קורצא (מלשינות) ודילאטורים (מלשינים), בלשון מקורותינו. מוציאי דיבה בפני רוזנים ושרי פלך, עד שנזקקו לתפילה מיוחדת, זו התפילה התשע־עשרה „ולמלשינים אל תהי תקווה", שאינה קיימת אצל שום אומה ולשון. ומי שלא מאמין, ילך אצל הספרות היהודית, ממנדלי ועד י. י. וינגר, אחיו של בשביס־זינגר. אבל את שינאת ישראל הגדולה מכולן, ימצא הקורא אצל גדול הסופרים העברים, כי אצל עגנון אין שמאלץ נוסטלגי. כי אצלו איבת מתנגדים לחסידים עמוקה כשאול, עזה כמוות. רוצחים ולא בסיף, שוחטים – כחרב לשונם.

פרנצ'סקה דורנטי: ביקור הסופרת

אפרופו

מעשה בישראלי שבעודו מתייר בארה"ב, שבק חיים לכל חי. פנו פרנסי הקהילה רהאידנה לחברה קרישא של האשכנזים בארץ־ישראל וביקשו לו חלקת קבר. השיבו להם: מנין לנו שהנפטר אשכנזי הוא? אין נוהגים במקומותינו לערב מתים אשכנזים כשאינם אשכנזים. באין ברירה פנו הפרנסים לחברה קרישא של ספרדים ונענו במאור פנים, בלי שאלות מיותרות. נדהמו הקברנים היהודים מאמריקה: ולא איכפת לכם אם ספרדי הוא או שמא אשכנזי? לא, השיבו הספרדים: אם חלילה משלנו הוא, מצווה לקבור אותו. ואם מיהודי. אשכנז היה האיש – תענוג לקבור אותו.

קול הכבוד

כשכתובת המוען היא מעבר לקו הירוק, אני מכשירה את לבבי לספינת עלבונות. לא ייאמן, רוב המכתבים המגיעים אלי הם מאת קוראים חרדים או סתם ימנים. כיצד מגיעים הללו לכיווני־אוויר הפרוצים שלנו, חידה היא. אין אלא להודות בצער, שהציבור הדתי אכן הוא הציבור הכי קורא בארץ. נרקומן של האות הכתובה. במקום לשחק גולף – הם יושבים וקוראים.

אחד מידידי־נפשי בעבר, ובעל־דבבא עויין בהווה, טרח להמציא לי פינה גוורה מהעיתון של יר"ש ובו דברי בלע:

קול הכבוד

יהודית אוריין, בתו של המוסר הדתי מאיר אוריין ז"ל, כתבה בידיעות אחרונות, איזה דגיג לא חשוב בענייני דת, ובין השאר היא הזכירה את תפילת „כל נדרי" (כך היא כתבה)

על הכבוד ליהודית עוריין על הבקיאות בענייני יום־הכיפורים.

ידידי־לשעבר־ויריבי־בהווה אף טרח להוסיף בכתב־ידו: האומנם? רוצה לומר: עד כדי כך ירדת, חומצה בת יין?

איטלקיה בארץ

אפילו בארצות המתקדמות ביותר, התמותה היא עדיין מאה אחוזים.

(מתוך „הבית על אגם הורוד" לפרנצ'סקה דורנטי. הספריה החדשה).

מינקת לאמנים

„המודרנים", סרטו של אלן רודולף המוקרן בתל־אביב, מתרחש בטרקלין המפורסם של אותה יהודיה אמידה אמריקנית, גרטרוד סטיין. שתלטנית, מכוערת וקצוצת שיער, הונצחה כפטרונית של אמנים וסופרים. המינגווי, פיצג'רלד, פיקאסו, בראק, מאטיס. זוכרים לה את „שושנה היא שושנה היא שושנה", אך אין זוכר את היותה סופרת מודרניסטית, שביצעה את הניסויים הנועזים ביותר בכתיבה, מנסה לחקות במלים את הציור ואת הראינוע. לספריה אין קורא.

אחד מהם, „האוטוביוגרפיה של אליס ב. טוקלאס" תורגם לעברית, (הוצאת זמורה־ביתן). ספר מעניין שמעיד על תיחכומה של סטיין, שכן הספר הוא למעשה האוטוביוגרפיה שלה עצמה, כפי שמשתקפת מבעד לעיניה של מזכירתה, המאהבת שלה, אליס ב. טוקלאס. יש מי שסבורים, שבהיותה מינקת לאמנים, נעשה עוול לכתיבתה שלה.

בסרט „המודרנים", המבוסס על מעשה שהיה, מופיע מבקר אמנות נכבד ואוטוריטטיבי, המוחה לאלתר מעשי־זיוף. „מאטיס לא מצייר פיטמות נשים כאילו היו יבלות", פוסק האורקל של האמנות בשאט־נפש. זה היה, כמובן, מאטיס אוריגינל. אגב, עד היום נטוש הויכוח אם האשה של מאטיס, התלוייה במטרופוליטן בניו־יורק, היא מקור או זיוף.

גרטרוד סטיין: למרות הניסויים הנועזים בכתיבה, עוול

אליס ב. טוקלאס: מבעד לעיניה של המזכירה המאהבת

סבתא ג'קי או.

25 שנה למותו של ג'ון קנדי, ומותה הפיתאומי של כריסטינה אונאסיס, מחזירים לתמונה את ג'קי קנדי־אונסיס, היום בת 59 ● באחרונה, נולדה נכדתה הראשונה, רוז, בתה של קרולין ● ג'קי מצליחה מאוד כעורכת בהוצאת הספרים הניו־יורקית „דאבלדיי", משכנעת סלבריטיס לכתוב את זכרונותיהם ● אבל, הבסט־סלר הטוב ביותר יהיה, ללא ספק, סיפור חייה

■ **דרורה שביט**

יש סיבה, שבגללה כל מי שמוזמן למסיבה של הוצאת הספרים הניו־יורקית „דאבלדיי", לא יחמיץ את האירוע. הסיבה עומדת לה תמיד במרכז החדר, ונושאת קלסתר פנים מוכר, לבושה סופר־מהודר, עיניה המרוחקות זו מזו נעוצות בעירנות בסלבריטי'ז הכי חמים בשטח, אלה שכל שאר המוזמנים רוצים להגיע אליהם כדי לחטוף אתם מלה או שתיים. אבל בעצם הם הכי רוצים שיציגו אותם לפני הגברת שבמרכז הזירה, הלא היא ז'קלין בוביה קנדי־אונסיס, או, כפי שמכנה אותה העיתונות האמריקנית בימים אלה – סבתא או.

כי קרולין, בתם הבכורה של ג'קי והנשיא המנוח ג'ון קנדי, זו שנישאה לברון־הבשרונות היהודי אד שלוסברג, הפכה את ג'קי לסבתא, וזה מזכיר לכל, שהאשה היפה, שהיתה בין השאר גם סמל הנעורים של אמריקה, מתקרבת כבר לגיל 60. ממש מתקרבת. עוד שנה.

נשים רבות עוברות משבר קטן כשהבת הופכת אותן לסבתא, במיוחד נשים יפות, שחלק ניכר מחייהן עובר עליהן במאמץ להסוות את גילן. ג'קי, לעומת זאת, ידעה בחייה משברים קשים מאלה, והיא הורגת לנשמות הטובות את השימחה לאיד. היא דווקא שמחה להיות סבתא.

„בגיל 59, הגיעה ג'קי לשימחה ולאושר פנימי הכי אמיתיים שאי־פעם ידעה", מעיר עליה ידיד, שלנה בהוצאת „דאבלדיי". „כבר מזמן היא יצאה מהקטע הזה, של לנסות לשאת חן בעיני אחרים ולספק את ציפיותיהם. בשנים האחרונות, היא עסוקה רק בלעשות טוב לג'קי אונסיס. בניגוד לרמות שטרחו ליצור כלי התיקשורת, ג'קי שאני מכיר היא אשה מורכבת ומעמיקה, נדיבה, מעשית".

חבר טוב, הקולגה הזה. הוא רק שוכח, שיש כמה פרטים קטנים, שבכל זאת מייחדים את ג'קי מעורכות אחרות בהוצאות ספרים. למשל, רכושה, ששוויו נאמד בכ־40 מיליון דולר, שבכל זאת הצליחה לא לבזבז על קניות מטורפות של בגדים ושאר מנעמים. היא מחזיקה באחוזה בת כאלף דונם, שיש בה שני בתים משנעים וחוף פרטי לאורך של קילומטר וחצי, במסצ'וסטס. בית אחר מחכה לסבתא הטרית באחוזות קנדי שבהייאניס־פורט, ועוד דירה אחת, לא קטנה במיוחד, בשדרה החמישית של ניו־יורק, ממש מול סנטרל־פארק ומוזיאון המטרופוליטן.

בתעשיית הספרים הניו־יורקית מפרגנים לה. אומרים שהיא עובדת קשה, אומנם רק שלושה ימים בשבוע, אבל קשה. עוד אומרים, שהיא מאוד יצירתית ונדיבה, וכעורכת ספרים היתה מציבה לעצמה שם גדול, גם בלי ההיסטוריה הגדולה שנילוותה לשמה. אבל אין ספק שגם היא עוזרת. אף אחד בעיר לא 'נמצא בישיבה' כשג'קי מטלפנת אליו. אפילו כשהוא כן נמצא בישיבה.

רק ג'קי היתה יכולה לשכנע את כוכבת הבלט האמריקנית, ג'לסי קירקלנד, לכתוב את פרשת הסמים הקשים בביוגרפיה שלה, שיצאה לאור תחת השם „רוקדת על קברי", או את מייקל ג'קסון לכתוב את „הילוך ירח", שני שלאגרים מיידיים. ורק ג'קי היתה יכולה לשכנע את בריז'ט באֵרדו לחתום על חוזה עם „דאבלדיי" לפרסום ספר זכרונותיה, או לצלצל לאליזבט טיילור, ולבקש ממנה שתצלצל לפרינס, כדי שגם הוא יחתום עם ההוצאה חוזה לפרסום הביוגרפיה שלו. המצחיק הוא, שהספר שיכול היה להכניס ל„דאבלדיי" את הכסף הכי גדול, הוא ספר הזיכרונות של ג'קי קנדי־אונאסיס, אבל לכך היא מסרבת, נכון לעכשיו, בכל תוקף.

ג'קי היא אשה של ניגודים. מוזר, אבל לפחות היום היא אשה ששומרת בקנאות על הפרטיות שלה, עד כדי כך, שהיא חותכת קשרי ידידות עם כל מי ששמעו לדבר אודותיה עם כלי התקשורת. למרות עושרה, היא נחשבת קמצנית. היא מסוגלת להגיע לאירוע עם מתנת־ספר, שהיא נוטלת בחינם מבית ההוצאה שבו היא עובדת.

מספרים, שפעם היא החזירה קילוגרם ברוקולי לאיזו חנות, משום שחנות אחרת דורשת כמה סנטים פחות עבור קילוגרם ברוקולי.

היא אוהבת כוח שנובע מכסף, אבל גם מזולזלת בלוקסוס, כמו נסיעה בלימוזינה. היא תעדיף מונית שירות רגילה. עם אנשים היא יכולה להיות שיא החום והמסירות, כמו כלפי ידיד ותיק, מוריס טמפלסמן, שהיה גם יועץ ההשקעות שלה. כששהה בבית־חולים לאחר התקף־לב, היא ישבה ליד מיטתו כל זמן שהותו בבית החולים, וגם לאחר ששוחרר. היא תרמה מח עצמות, שפירושו לעבור ניתוח מכאיב למדי, לאחותה החורגת, ג'אנט אטצ'ינשלוס, שגססה מסרטן העצמות.

אבל היא יכולה להיות קרחון דוקרני כלפי אנשים שמשעממים אותה: פעם ניגש אל ג'קי אדם נחמד למדי,ואמר, במבוכה מובנת, „אני לא רוצה להטריד אותך, אבל...". ג'קי חתכה אותו קצר, ואמרה: „אז אל תטריד", והסתלקה.

היום היא רגועה יותר, אבל כמה מאסונות העבר נותנים בה עדיין את רישומם. היא מעשנת כשרשרת, אבל רק כשהיא נמצא בטריטוריה פרטית, שבה אין צלמים. את זה סיגלה לעצמה עוד בהיותה הגברת הראשונה בבית הלבן. היא עושה ג'וגינג, אבל תמיד רצה בניגוד לכיוון של שאר הרצים, כי היא לא סובלת את התחושה שהרבה אנשים רצים מאחוריה. היא כוססת ציפורניים, למרות שחונכה על גינוני מלכות כמעט. במשך השנים היתה בטיפול נפשי, בגלל החרדות והמתחים שלה, ועד היום היא מבקרת פעם בשבוע אצל האנאליסט שלה, במארק אבניו.

„גם כשלא גדלים עם טראומות מילדות, אפשר להפוך למלא חרדות, אחרי שעוברים מה שג'קי עברה", אומר פסיכולוג שמכיר אותה. „בעל ראשון שמת בזרועותיך, בעל שני, שבגללו את מואשמת ברדיפת בצע. כל הזמן לעמוד מול ציפיות חברתיות. אומרים על ג'קי, שבמסיבות היא מעדיפה להיתקע באיזו פינה, ולשוחח עם המלצרים, כדי למנוע ממטפסים חברתיים להגיע אליה ולשוחח אתה. היא גם חוששת כל הזמן שתאכזב אנשי־חברה מבריקים, ומהמלצרים, לכל הפחות, אינה חוששת".

אבל בכל זאת, היא נושאת עמה גם טראומות ילדות. הוריה, איש הבורסה ג'ון בוביה והאם ג'אנט־לי, התגרשו כשג'קי היתה בת תשע. היא פיצלה נאמנויות בין אביה, אמה ואביה החורג, יו אטצ'ינשלוס, ולמדה לנצל אותם. כדי להשיג משהו מאביה, די היה שתזכיר את „הדוד יו". זה היה בית־ספר די מעוות ליחסי אנוש.

גם מהגברים שבחייה לא היתה לה נחת, במיוחד לא מבעלה, ג'ון קנדי. הבגידות שלו היו לשם דבר. מספרים, שפעם תפסה אותו מעשן מריחואנה בלישכתו שבבית הלבן, והתפרצה עליו בזעם: „מה היה קורה אילו הרוסים החליטו להתקיף אותנו דווקא עכשיו?"

היום, אומרים ידידיה, הכל אחרת. היא מנסה להיות כמו כולם. בעבודה, היא אפילו מכינה קפה לעמיתיה, כשתורה מגיע. אומרים, שיש לה חוש הומור נהדר. למרות שהיא משקיעה המון בעבודה, היא לא זונחת את השעשועים. שיט, סקי, צלילה, רכיבה על סוסים. היא אפילו מציירת בצבעי מים, כשהיא במצב־רוח שפוף. היא לא מתכוונת להינשא שוב, אבל ביססה ידידות נהדרת עם מוריס טמפלסמן העשיר, החכם והמסור.

מסתבר שג'קי היתה אם נהדרת לקרולין ולג'ון, אומרים ידידיה, וכך גדלו והיו הרבה יותר מאוזנים ומאושרים מהרבה צעירי־קנדי אחרים. ואושר להיות סבתא – היא לוקחת את זה הכי טבעי שאפשר, סבתא משוגעת, שמתכוננת ליטול חלק פעיל בחיי הנכדה שלה.

מימין לשמאל: בגיל 32: ג'קי קנדי עם בעלה המנוח, ובתה הקטנה, קרולין. בגיל 40: עם בעלה השני, המולטי־מיליונר אריסטוטל אונאסיס. בגיל 59, עם מוריס טמפלסמן, מחזר או ידיד קרוב מאוד

האיש שבא לסעוד

בחורף, מול הים

הצבע הנכון של העגל הוא הצבע הלבן, המאיר במעין־בוהק ירקרק. כזה היה צבעו במסעדת „הקרדו", שברחוב אלנבי מס. 2, מול המזרקה החדשה, מול הים. רוב סוגי העגל הולכים עם פטריות, כולם הולכים מצויין עם חמאה ושמנת, אין נתח עגל שלא אוהב יין לבן, ולעיתים גם ארום.

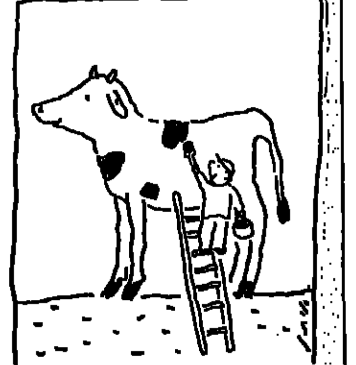

אנחנו החלטנו ללכת על משהו שונה, ובחרנו דווקא עגל בלימון. בלי פטריות, אבל עם רוטב של חמאה ושמנת, עם טעם של יין לבן ועם שקדים מרוסקים, שלא גורעים מכל העניין דבר, אלא להיפך.

המאמץ והדמיון שהושקעו ברוטב החרדל של האנטרקוט לא היו פחותים מאלה שהושקעו ברוטב של העגל. היה כאן חרדל, והיה כמובן יין, וגם שמנת, ואפילו פלפים היו כאן, והוסיפו את טעמם לכל העניין. רק קוץ אחד היה בכל האליה הזאת, והוא הבשר, שהיה קשה ויבש. סוד האנטרקוט האמיתי הוא המיזוג הנכון בין הקשיות־היחסית של הבשר לאיכותו העסיסית. כשהמיזוג הזה לא פועל, גם כל מה שמסביב סובל.

ואם התחלנו מהאמצע, אפשר לעבור עכשיו להתחלה. התחלנו את הארוחה במרק דגים מוסמך בשמנת, עשיר ביותר, ובשוויף ממולא, עם רוטב המורץ־מתוק מצויין מבחוץ, ובשר טחון, דל קצת בטעמו מבפנים. סיימנו את הארוחה בגלידה „גל הלן", על כל מרכיביה וצבעיה גלידה וגיל (ממולאת בשקדים), רוטב שוקולד סמיך וחם, אגס טובל ביין, וגם פיסות של קיווי לתוספת בריאות. לצד כל זה, היה גם מוס שוקולד וקפה.

המקום נעים ביותר, הנוף – נוף שלנו, האוכל – מעניין, ובחלקו גם מיוחד וטעים. אם כן, למה לא? התשלום – 106.50 שקל.

■ **בקבוקים**

סופגניות

מי שעולה באדיקות על המשקל כל בוקר, צופה בדאגה לימי החנוכה והסופגניות העתידות. בצק תופח, שמרים, טיגון בשמן עמוק, מה עוד יכול להרוג כל דייאטה? אז אולי אי אפשר להמציא סופגניות דלות קלוריות, אבל אפשר לנסות מתכונים החושבים על מה שפחות.

סופגניות שוקולד ללא התפחה.

המצרכים: 1 כוס קמח תופח, 2 כפות קקאו, 1 כפית אבקת קפה נמס, ½ כפית קינמון, 1 ביצה, 1 גביע אשל, 2 כפות גדושות סוכר, קורט מלח, שמן לטיגון, ריבת מישמש, אבקת סוכר.

אופן התכנה: שמים בקערת מערבל קמח, קקאו וקפה נמס. מתחילים בעירבול. מוסיפים בהדרגה את הקינמון, ביצה, אשל, סוכר ומלח ומערבבים לתערובת אחידה. מחממים היטב שמן בסיר. בעזרת שתי כפות יוצרים עיגולים ומחליקים לשמן החם. מטגנים משני הצדדים. אם רוצים, מזריקים ריבה ובוזקים אבקת סוכר.

מה שפחות | *דליה ניר*

עם תפוחי עץ

לאלה שאסור להם סוכר, אך מותר שומן.

המצרכים: 4 תפוחי עץ סמית, 2 כוסות מים, ¼ כוס מיץ לימון, פרוסות גבינה צהובה, 1 כוס קמח, 3–4 ביצים, 1 כוס פירורי לחם בהירים, 100 גרם זרעוני שומשום, שמן לטיגון, רסק תפוחי עץ ממותק בממתיק.

אופן התכנה: מערבבים בקערה מים ומיץ לימון, קולפים את תפוחי העץ ופורסים לעיגולים בעובי 1 ס"מ בערך. שמים בקערת מי הלימון למשך כ־10 דקות. חותכים כל פרוסת גבינה לארבע, ומניחים בין שתי פרוסות תפוח. מכינים שלוש צלחות. באחת קמח, בשניה ביצים טרופות, בשלישית פירורי לחם מעורבים בשומשום.

טובלים את כריכי התפוחים, תחילה בקמח לאחר מכן בביצים ולבסוף בתערובות השומשום. מחממים היטב את השמן במחבת גדולה ומטגנים בשמן רותח משני הצדדים. מגישים עם רסק תפוחי עץ.

סופגניות של אמא

המצרכים: 3½ כוסות קמח רגיל, ¼ כוס סוכר,½ כפית מלח, 35 גרם שמרים, ¾ כוס מים פושרים (או חלב), 50 גרם מרגרינה, 1 ביצה, ½ כפית תמצית וניל, שמן לטיגון, ריבה/אבקת סוכר.

אופן ההכנה: שמים בקערת מערבל עם וו לישה כוס קמח, סוכר, מלח, שמרים, מים פושרים (או חלב), מרגרינה, ביצה ותמצית וניל. מתחילים ללוש. מוסיפים בהדרגה את יתרת הקמח, עד שמתקבל בצק גמיש וחלק. משהים בצד עד שיתפח. לשים פעם נוספת לפני הרידוד. מחלקים את הבצק לשניים. מרדדים שני עלים בעובי 1 ס"מ בערך, ובעזרת כוס זכוכית יוצרים עיגולים. משמנים נייר פרגמנט ומניחים עליו את העיגולים, מכסים במגבת עד שיתפחו שנית. מחממים שמן עמוק (5 ס"מ לפחות) ומטגנים בשמן חם משני הצדדים. ממלאים בריבה ובוזקים אבקת סוכר.

תפודים בסלט

■ שולה מוזס

מכירים את סלט תפוחי־האדמה השיגרתי, שנועד בעיקר להשביע, ושטעמו, לא פעם, לא בדיוק מה שצריך להיות? לי יש זכרון ילדות נעים וטעים של סלט, שאמי קראה לו „סלט אוריינטל". הוא היה

מורכב מפרוסות עבות של תפוחי־אדמה מבושלים, פרוסות ביצים קשות ופרוסות בצל יבש או בצל ירוק. לזה הוסיפו רוטב שמן־חומץ ומספר זיתים שחורים, והתענוג היה מושלם. סלט חורף במיטבו.

ומפני שהחורף כבר אצלנו, הנה מספר מתכונים לא כל־כך שיגרתיים לסלט תפוחי־אדמה. מומלץ לבשל את תפוחי־האדמה בקליפתם, לקלף ולחתוך לאחר הבישול. כך יספגו פחות מים.

עם גבינת פטה

המצרכים: 750 גרם תפוחי אדמה; ¼ כוס מיץ לימון טרי; 250 גרם גבינת פטה ומגורה לקוביות; פלפל אדום גדול קלוי, קלוף וחתוך לקוביות; ½ כוס זיתים שחורים מגולענים; 3 בצלים ירוקים קצוצים; כפית אורגנו מיובש; ½ כוס שמן זית; מלח; פלפל שחור טחון טרי.

מבשלים את תפוחי האדמה בקליפתם, מצננים רק מעט כדי לא להיכוות, וקולפים. חוצים לאורך ופורסים לפרוסות בעובי סנטימטר. בוזקים מלח ומטפטפים 2 כפות מיץ לימון. מערבבים היטב ומצננים.

מוסיפים את קוביות הפלפל הקלוי, הגבינה, הזיתים והבצלים לקערת תפוחי האדמה. בצנצנת בעלת מיכסה הניתן לסגירה הרמטית, מנערים היטב את שארית מיץ הלימון, מלח, פלפל שחור, אורגנו ושמן זית. יוצקים את הרוטב מעל הסלט, מערבבים, מכסים ושומרים במקרר למשך הלילה. מוציאים מהמקרר חצי שעה לפני ההגשה.

(4 מנות)

עם אפונה ונענע

כדי לשמור על טעם הטריות המאפיין את הסלט, מומלץ להשתמש באפונה קפואה ולא באפונה משומרת.

המצרכים: 750 גרם תפוחי אדמה; 2 כפות חומץ; 2 כפות מים; ½ כוס מיונית (רצוי ביתית); 3 כפות עלי נענע טריים וקצוצים; כוס גרגרי אפונה קפואה, מבושלים; מלח; פלפל שחור טחון טרי.

מבשלים את תפוחי האדמה בקליפתם, מצננים מעט מאוד וקולפים. חוצים לאורך ופורסים לפרוסות בעובי סנטימטר. מטפטפים עליהם בעודם חמים כף חומץ, ובוזקים מלח. מכסים ומצננים היטב.

בקערה קטנה מערבבים היטב את המיונית עם שארית החומץ, המים והנענע. מערבבים את תפוחי האדמה, האפונה והרוטב, בוזקים פלפל שחור ומלח לפי הטעם ומגישים.

(4 מנות)

עם מלפפונים ויוגורט

אפשר להכין לילה מראש ולשמור מכוסה במקרר. מוציאים מהמקרר חצי שעה לפני ההגשה.

המצרכים: 750 גרם תפוחי אדמה; 2 כפות חומץ; 2 מלפפונים גדולים; ⅔ כוס יוגורט טבעי; שן שום קלופה ומעוכה; מלח; פלפל שחור טחון טרי; שמיר קצוץ (לפי הטעם).

מבשלים את תפוחי האדמה בקליפתם, מצננים מעט מאוד וקולפים. חוצים לאורך ופורסים לפרוסות בעובי סנטימטר. מטפטפים עליהם כף חומץ ובוזקים מלח. מכסים ומצננים היטב.

קולפים את המלפפונים, חוצים לאורך ומסלקים את הגרעינים. פורסים לפרוסות בעובי ½ סנטימטר. מניחים את פרוסות המלפפון במסננת גדולה מעל הכיור, מטפטפים עליהן את שארית החומץ, בוזקים מלח ומשהים לרבע שעה, להגרת הנוזלים.

מערבבים את תפוחי האדמה, המלפפונים, היוגורט, השום והשמיר. מוסיפים פלפל שחור טחון טרי ומגישים.

(4 מנות)

סלט סיני

כתוספת לבשרים צלויים. שמן שומשום אפשר להשיג במעדניות ובחנויות למזון טבעי.

המצרכים: 2 תפוחי אדמה גדולים; כף חומץ; כפית רוטב סויה; כפית שמן שומשום; כף שמן צמחי; בצל ירוק קצוץ; מלח; פלפל שחור טחון טרי.

קולפים את תפוחי האדמה ומגררים על פומפיה גסה. את השבבים משהים 2 דקות בקערה עם מים קרים, לשטיפת עודף העמילן. מוציאים למסננת גדולה ושוטפים היטב תחת מי־ברז זורמים. מניחים את המסננת מעל מים רותחים ומבשלים באדים כ־4 דקות, עד שהתפוחים כמעט רכים. מעבירים לקערת סלט.

בקערה קטנה מערבבים את השמנים, הסויה והחומץ. מערבבים את תפוחי האדמה עם הבצל, הרוטב, מלח ופלפל. מגישים מיד.

(4 מנות)

הנימוס מחייב: ב.א. ברקאי

מה שטוב לרוסים

בספר שהופיע עוד לפני עידן גורבצ'וב, „אל יקל הדבר בעיניכם" (אסור בייה מלוצ'יא), בהוצאה הממלכתית של ברית המועצות, „התנהגות תרבותית" (קולטורנואה פובדנייה), מרצאים כללי נימוס שונים, לדברי המחבר אלכסנדר דקוחב, ימים לכל אדם רוסי להרגש הוא על נימוסי שולחן, וכך הוא אומר:

● אל תסתער אל האוכל ואל תצנן בנשיפת פה את המרק. אל תשחק בכלי האוכל שעל השולחן, אל תשעין את שתי ידיך על השולחן בעת האכילה.

● אל תלקק את אצבעותיך ואת שפתיך, אל תקנח את פיך בכף ידך. אל תשתה בשעה לעיסה, אל תכרסם עצמות, אל תפרוס כיכר לחם על גבי החזה (מנהג רוסי מקובל).

● אל תגרר בראשך ליד השולחן.

● הבנאי לארוחת ערב, מיצץ והתוכנו: „אשה תאבד הדרה כחיינה, אם תנעל נעליים מגושמות ותחזיק בידה ארנק ענקי".

ומה שטוב לרוסים, טוב גם לישראלים, לפחות במקרה זה.

■ ב.א. ברקאי

סבתא קמצנית נורא

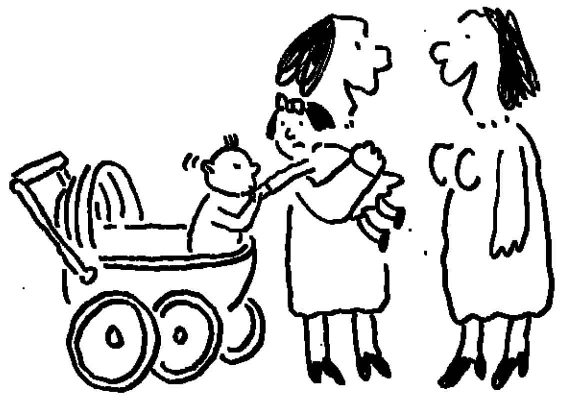

אמא שלי קמצנית נורא. לי זה כבר לא מפריע, כי התרגלתי, וחוץ מזה יש לי הרבה יותר כסף ממנה. אבל נידמה לי, שלבני בן ה־4, מאוד מפריע שסבתא אף פעם לא קונה לו מתנות, כמו סבתות אחרות. ניסיתי לרמוז לה, אבל שום דבר לא עזר. יש לך איזה רעיון?

אמא ובת

כן יש לי רעיון. קני כמה מתנות לבן שלך, ושימי אותן בארון. כשאמא שלך תגיע, אמרי לה שנהוג שסבתות קונות לפעמים מתנות לנכדים שלהן, ומאחר ושמת לב שהיא לא קונה – את קנית בשבילה. תני לה את המתנות שקנית כדי שהיא תיתן לנכד שלה. ככה תפתרי את הבעיה שבין הסבתא לנכד, ואולי, סוף סוף הסבתא תבין ותתחיל לקנות בעצמה.

הכל בגללך

דניאלה היקרה. בשנה שעברה, הצעת לי לקנות לה פרחים. אז בכל יום שישי חזרתי הביתה עם זר גדול, והיא מאוד שמחה. אבל עכשיו היא התרגלה לעניין, ואם חס וחלילה אני שוכח לקנות זר פעם אחת, היא נורא נעלבת. את רואה, דניאלה יקרה, הכל בגללך.

יוסי

עכשיו תעבור לשלב ב'. תאמר לה, שחבל לקנות פרחים בכל יום שישי, ולכן החלטת לקנות לה עציץ, פעם בחודש. ואם תשכח פעם אחת, היא הרי לא תדע אם עברו רק 3 שבועות או חודש שלם. אתה רואה, איך אנחנו מתקדמים. מחכה למכתב שלך, בשנה הבאה.

לפני פיתות

בשנה האחרונה, הצלחנו לחסוך קצת כסף. עכשיו כולם מדברים על פיתות וכל מיני דברים כאלה, ושאלתי היא כיצד כדאי להשקיע את הכסף בצורה הכי טובה כדי לא לאבד מערכו.

זוג צעיר.

עמר יועץ כלכלי, אני לוקחת 50 ריבית, והבנק לוקח שלושה, אז נראה לי שהרבה יותר כדאי לכם להתייעץ עם הבנק. אגב, אם הבעיה שלכם בכסף היא כזאת, שאתם פונים אלי לייעוץ כלכלי, אני לא מבינה איך הצלחתם לחסוך שקל אחד.

לא הולך

כשאני רואה בת יפה, אני מנסה להתחיל איתה, ולא הולך לי. מה לעשות?

בן מודאג

לא כתבת לי בן כמה אתה, אבל לפי כתב היד שלך, אתה צעיר מאוד־מאוד. יכול להיות שבסך הכל אתה צריך קצת לחכות כדי שילך לך עם בנות, ואולי אתה פשוט צריך להיות יותר עדין ומנומס, כשאתה מתחיל עם הבנות היפות. אבל אל תתייאש, תמשיך לנסות, ובסוף אחת תענה לחיזוריך. ככה זה תמיד.

כמו כולן

אני תלמידה מצטיינת בכיתה י"ב. שאיפתם הגדולה של הורי היא שאגיע לאוניברסיטה. בעוד חודשיים יערכו בחינות לעתודה, והורי לוחצים עלי שאגש. הבעיה שלי היא שלפני הבחינות אני צריכה להחליט מה אלמד – ואני עדיין לא יודעת. הנטיה שלי היא ללכת לצבא כמו כולן, ורק אחרי הצבא להחליט מה אני רוצה ללמוד ולהירשם לאוניברסיטה, אבל הורי אומרים שאחרי הצבא לא יהיה לי יותר חשק ללמוד. אני צריכה להחליט עד סוף נובמבר מה לעשות, והייתי רוצה שתייעצי לי.

דורית

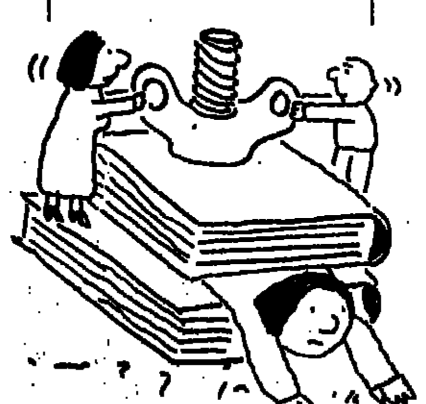

אני נוטה להסכים איתך. אם עדיין לא החלטת מה ללמוד, לכי לצבא כמו כולן (אגב, לדעתי הצבא הוא אוניברסיטה טובה מאוד לדברים מסויימים). ודרך מזה, נדמה לי, שאחרי 12 שנות לימוד ולפני עוד 4־5 – אפשר לעשות הפסקה של שנתיים. מדגירה על ספרי לימוד ומחברות, תלמידים מצטיינים

עשויים מחומר שגם אחרי הצבא יהיה להם חשק ללמוד. תרגיעי את ההורים שלך, וגיוס נעים שיהיה לך.

שרשרת למורה

אני תלמיד בכיתה י"ב. המורה שלי עוזרת לי רבות בלימודים, בשנתיים האחרונות, והייתי מאוד רוצה להעניק לה מתנה יפה ויקרה, משהו כמו שרשרת זהב. אבל שמעתי שאסור לה לקבל מתנות כאלה. האם זה נכון ומה לעשות?

תלמיד

כן, זה נכון שלמורים אסור לקבל מתנות יקרות מתלמידיהם. אתה יכול לעשות שני דברים: לקנות לה מתנה יפה ולא יקרה, ולצרף לה מיכתב תודה (שלפעמים הוא חשוב ויקר יותר ממתנה). מצד שני, אם עניין שרשרת הזהב חשוב לך, חכה עד שתיגמור את הלימודים, ואחר כך תקנה לה. ברגע שאתה מפסיק להיות תלמיד שלה, מותר לך לתת ומותר לה לקבל. אגב, זה נחמד לשמוע שיש עוד תלמידים שמעריצים את המורות שלהם.

מרשים לעצמם

יש אנשים שחושבים שהם מאוד חכמים, ומרשים לעצמם לאמר כל דבר. מה את אומרת על זה (המבין יבין).

קורא ותיק

אני כנראה לא מספיק חכמה כדי להבין מה אתה רוצה בדיוק. תנסה שוב.

אנחנו הכתובת

הזמנים המודרניים עושים את שלהם. הרבה התלבטויות של מה ואיך לעשות ולנהוג. זו, לכן, פינה מיוחדת לשאלות קוראים, שאין להם את מי לשאול. אנחנו לא מתיימרים להחליף אנשי מקצוע, אבל אם פתאום צצה בעיה מטרידה, בכל תחום שהוא, ואין לכם בפני מי לשפוך את הלב – אנחנו הכתובת. כיתבו בקיצור נמרץ לדניאלה היקרה, והיא תעשה כמיטב יכולתה לעזור לכם. על המעטפה נא לציין: מערכת „זמנים מודרניים" ידיעות אחרונות, דרך פתח תקוה 138, תל־אביב, 61000

געגועים עזים לרע

שלוש־מאות וחמישים מלה על מחלת הבהלת התוקפת בעיקר אנשים בריאים בנפשם, העומדים לפני שינוי. לא חשוב שינוי קטנטן: 'הליכוד זכה בבחירות'. שינוי גדול: 'מה השתגעת, להסתפר ולצבוע את השיער בשחור!?'

סממני המחלה שונים ומגוונים בהתאם לאישיותו של הנדון. אישיות רגועה עד אפאטית תיכנס לתזזית קלה, משהו קצר־רוח יתחבר לקולה, ופה ושם, יפלו לה בלי כוונה כלים מהידיים, וילוו במטח זעם קצר, בשפה השמית.

אבל הסימפטום העיקרי והבולט לעין הוא קץ סבלנותם הסביבתית המפורסמת. אותם אנשים, שקיבלו בפתיחות יוצאת דופן כל פאנקיסט מחושמל שיער, וכל חסיד הארי־קרישנה, ימצאו עצמם מבקרים את סביבתם הקרובה בקול חריף וחד. פתאומית לעד, שום דבר בזולת המוכר והידוע לא מוצא חן בעיניהם. לא מה שהוא אומר, לא איך שהוא אומר, „תסתכל על עצמך, איך שאתה נראה", או מחזיק את המזלג, או נושם. היו משנים את כולו, אם רק היו יכולים.

לעומתם אישיות תזזיתית, המבוהלת מפני שינוי, תקפוץ פי אלף. אלה שביום רגיל, קשה לתפוס אותם בריכוז יותר מארבע דקות רצוף, יעלמו כליל במסע הדילוגים. בשום מקום לא ימצאו מנוחה, ירוצו וירוצו, כאילו הפיתרון נמצא באיזשהו מקום בחוץ, ורק הם לא מוצאים אותו. כשיתעייפו, יקחו חופש ויסעו לחו"ל, כאילו שלחו"ל אתה לא סוחב את הראש שלך איתך. עד שיפלו מהרגליים, והמצב יכריח אותם להשתנות.

הפסיכופונדרים (המודעים. אלה המשוכנעים בעימקי ליבם שהם חולים בכל מחלות הרוח, ורק באיזשהי אמנות הסוואה מעולה הם מצליחים להסתיר, ולהסתדר בסביבתם הנורמלית) – יסתגרו במיטתם עד יעבור זעם.

אלה נבהלים גם מהבהלת עצמה: „אני לא יודע מה קורה לי, אני לא מתפקד, משהו אצלי לא בסדר, אני לא מצליח להרדם בלילות, אני עצבני כל דבר קטן מקפיץ אותי, אין לי סבלנות לכלום, במשך היום, אני רק רוצה לישון וכו' וכו'". כמה אנרגיה היו חוסכים לעצמם, אם היו מבינים שכל שינוי מבהיל. במיוחד השינויים לטובה. הדברים הטובים, ללא שום ספק, מבהילים הרבה יותר. בדוק.

ובאמת, מה יותר מבהיל מלהגיע בדיוק למחוז חלומותיך. מה עושים עם זה. מה הלאה. על מה ישאר לך לחלום. בינינו, עם כל הצרות, עם הרע והדחוי והבלתי־אפשרי כבר למדת להתמודד. כל החיים היו אימונים, אבל אלוהים, מה עושים עם כל הטוב הזה.

כמה זה קשה, כמעט בלתי־נסבל. אין לך זיכרון קדום, נגיד כמו זיכרון רכיבה על אופניים, שגם אם הזנחת שנים, תמצא ברגע את שיווי המשקל. פתאום הכל חדש. הכל לא ידוע. הכל מפחיד. אאאמא, הוצה הביתה. לישון, למוכר, לסיר הבשר, אפילו שהיה רע לתפארת. בסרט הזה, לפחות, כבר היינו.

■ עמית רייכר

הצד היפה של הביזנס

ענף הריהוט המישרדי תפס תאוצה. הצבעים והספות שתיבחר יקבעו את התדמית, שאתה רוצה להדביק לעסק שלך ● איטלקי עם זכוכית משוריינת? עתיק? מודולרי? תקציב גדול וארכיטקט ענייני, יעשו את זה בשבילך ● הישראלים עדיין לא יושבים טוב בתפאורה המדוייקת הזו

■ ורדה טלמור
צילמה: ציפי מנשה

במישרדים, נושא הייצוגיות בולט לעין. הראה לי את מישרדך ואומר לך מי אתה. המישרד לובש את התדמית הרצוייה לבעליו, כיצד היה הוא רוצה, שאתה תראה אותו. כזה סולידי־שמרני, שאפשר לבטוח בו, שנותנים לו כבוד, או, כזה חדשני ונועז, ובעל רוח צעירה, אקטיבי, בעל מרץ ומקוריות. ובין השורות, אתה קולט את הרמז. כדאי לך לעשות עסקים איתי. אני טוב. בוא לגדול אתי. כן, המכנה משותף הוא עסקים, כלומר, כסף.

היום משקיעים במישרד. אין כמעט אסוציאציות של תפוקה ופיריון של כוסות תה משרדיות. כך גם עניין הביורוקרטיה. לא שזו נעלמה, חלילה וחס, מעל פני השטח, אלא, לך חשוב על ביורוקרטיה, כשמול העיניים יש מחשבים מתוחכמים, פקסימיליה, מספר מכשירי טלפון, וניצול כל־כך תכם של פינות וחללים. פונקציונליות ואסתטיקה – זה שם המישחק.

היום, לעומת העבר הלא־רחוק בו קנו מכל הבא ליד, יש חשיבה מוקדמת, תיכנון, עם ובלי ארכיטקטים, כאשר משווקי ריהוט מישרדי עוזרים בפיתרון בעיות וצרכים, מרכיבים מערכות ריהוט מישרדיות מודולאריות, ממש כמו מטבחים. יש רגש על פרטים, צבע, גוון, צורה, מיקום. למישרד העכשווי תדמית אחרת, כמו לבעליו, לא משנה מה עיסוקו. והכל לא רק, אבל גם, בגלל מראה עיניים.

ריקי גדרון, ארכיטקטית, התמחתה בלונדון בנושא תיכנון ועיצוב מישרדים. לדבריה, בארץ, כמו בחו"ל, הגישה שווה בעניין הפונקציונליות, שהיא הבסיס החשוב לתכנון משרדים. הפער קיים בגישה לאסתטיקה, לארכיטקטורה מעניינת ובעלת מעוף, שהיא גם פונקציונלית.

אין שילוב בין השניים. ראשית, בגלל ההיבט הכלכלי. אצלנו אין כסף. וכשיש, רוצים להשקיעו בדברים אחרים. מבקשים קודם־כל זול, לא חשוב התוצאה. מן ההתחלה מגבילים אותך לדברים הבסיסיים, וכך נראית התוצאה בשטח. בחו"ל, העניין הכספי בהחלט משחק תפקיד, אבל הגישה הראשונית היא שיש לעשות משהו יפה, שיענה על הצרכים, ומתמודדים עם בעיית התקציב לאחר מכן.

נקודה שנייה, בדברי גדרון, היא ההיבט התרבותי. חונכנו בארץ להגשמה טכנית של פונקציונליות, והעניין האסתטי הפך פריבילגיה מיותרת. השהות במישרד מסוג זה לא נעימה ללקוח, אפילו שהאנשים שיושבים בו, נחמדים.

הגורם השלישי הוא התחרותיות. השוק בעולם גדול יותר, רחב יותר וקיימת תחרות הן מבחינת היצע גדול של ריהוט מישרדי, מחירים סבירים, ופתיחות לצבעוניות ולרעיון של משיכת הלקוחות דרך הרושם האסתטי.

כתצלום, מישרד קטן, שאינו תקנת עבודה עמוסה במיוחד. עיצוב שונה, לא שיגרתי. האלמנטים נתפרו בהתאם לגודל המישרד, לאשה שהיא בעלת חנות, עם צבעוניות תדמיתית של החנות, מסביך אלון דרורי, בוגר „בצלאל", ומבעלי חברת „מגוג", שעיצבה וייצרה את הריהוט שבתמונות.

הדגש על קו מאוד נקי ומאוד נשי, שולחן רך, מתעגל בצורת קשת, הקו רך וזורם, בניגוד לסוג שונה של מוצרים, אגרסיביים יותר, חדים יותר, וקשים מבחינה ויזואלית. המישטח העליון עשוי עץ צבוע בשחור ובאדום, בהתאם לבקשת הלקוחה. רגלי המתכת צבועות בלכה ושרופות בתנור. העיצוב אינו חסכוני מבחינת שטח, בגלל הפינות שמשתלחות לכל כיוון, אבל המחשבה היתה על מקום נעים להעביר בו את היום. הספה מעוגלת בקוי המתכת ובקוי הריפוד, בצורת חלוקי־נחל, והריהוט ככלל נראה שונה מכל זווית שמסתכלים אליו, מה שמעניק לו יתר־עניין ואופי.

לקונים בענף מודעות גבוהה לאסתטיקה ולעיצוב, מבוגרים שרוצים להיות בעניינים, ושמעו את הבשורות החדשות בעולם. הקונים אינם אנשים צעירים, חסרי אמצעים. (שולחן כ־1,700 שקל, ספה כ־1,600 שקל).

„פיניש" מציעה מערכות־ריהוט מודולריות למישרד, עשויות סיבית בעובי 30 מ"מ, עם ציפוי פוסטפורמינג - קאנטים מעוגלים: שולחנות כתיבה, שניתן להתאים להם יחידות מגירות מתוחכמות, עם מגש נשלף לסיכות, מהדקים וכדומה; שולחנות למחשב, פקסימיליה ומכונות כתיבה, כאשר משולשי חיבור בין־שולחניים יוצרים רצף של משטח העבודה העליון.

למנהלים ריהוט שונה, כבד. שולחן כתיבה מאסיבי בציפוי פורניר אלון, מעוצב בקו מתעגל, חלקו האמצעי של מישטח הכתיבה מצופה עור.

מערכת־קומפלט מרשימה, תוצרת איטליה. המחיר, כ־11 אלף שקל. תמורתם תקבל שולחן עבודה בשלייף־לק שחור ומבריק, שמתחבר לשולחן ישיבות עשוי זכוכית משוריינת כפולה, בצבע כהה, בעזרת מסילה־עילית נוסח פסי רכבל. במסילה זו מוסתרת מערכת חיווט תקשורתי למחשבים, פקסימיליה וחיבורי חשמל, יחידת מדפים מיועדת לתיק הג'יימס בונד של הבוס, אם כבר או כבר, מתחברת אף היא למסילה. עד כאן הפונקציונליות.

יש שהשכילו לנצל את המסילה גם כאלמנט דקורטיבי, והתאימו לה בתי עציץ עשויים פוליאוריטן כהה.

ריהוט עתיק. לא רואים אותו כמעט במשרדי חברות גדולות, אלא במשרדי עורכי־דין, רופאים, או כאלה שמקבלים בחדרם אדם אחר, או שניים. אין מסות של קונים בשטח, דברי דב חוץ־תירוש, בעל גלריה „אורנמנט".

ריהוט עתיק קונים אלה שהחליטו על אווירה אירופית מכובדת, אומר חוץ־תירוש, ולא על פורמאיקה או לכה שחורה, או כל להיט אפנתי עכשווי, המצוי אותו רגע בשוק. קונים אותו כאלה שמעוניינים במראה סמכותי, מכובד, עם נופך אמנותי ויוצא־דופן, שאינו צורם את העין משום בחינה: העשירים הגדולים, הטייקונים של פעם, השתמשו בריהוט משרדי עתיק, ללא יוצא מן הכלל.

המערכת היוקרתית והיקרה של ריהוט עתיק תכלול לא רק שולחן־כיסא־ספריה בעלי מוטיבים משותפים בסיגנון הכללי, אלא גם ציפויי עץ לקירות.

ב„אורנמנט" ריהוט צרפתי עתיק כלבבך. לדוגמה, שולחן באורך 2.5 מטרים, עם פלאטות שנשלפות מהצדדים ומגיע לאורך

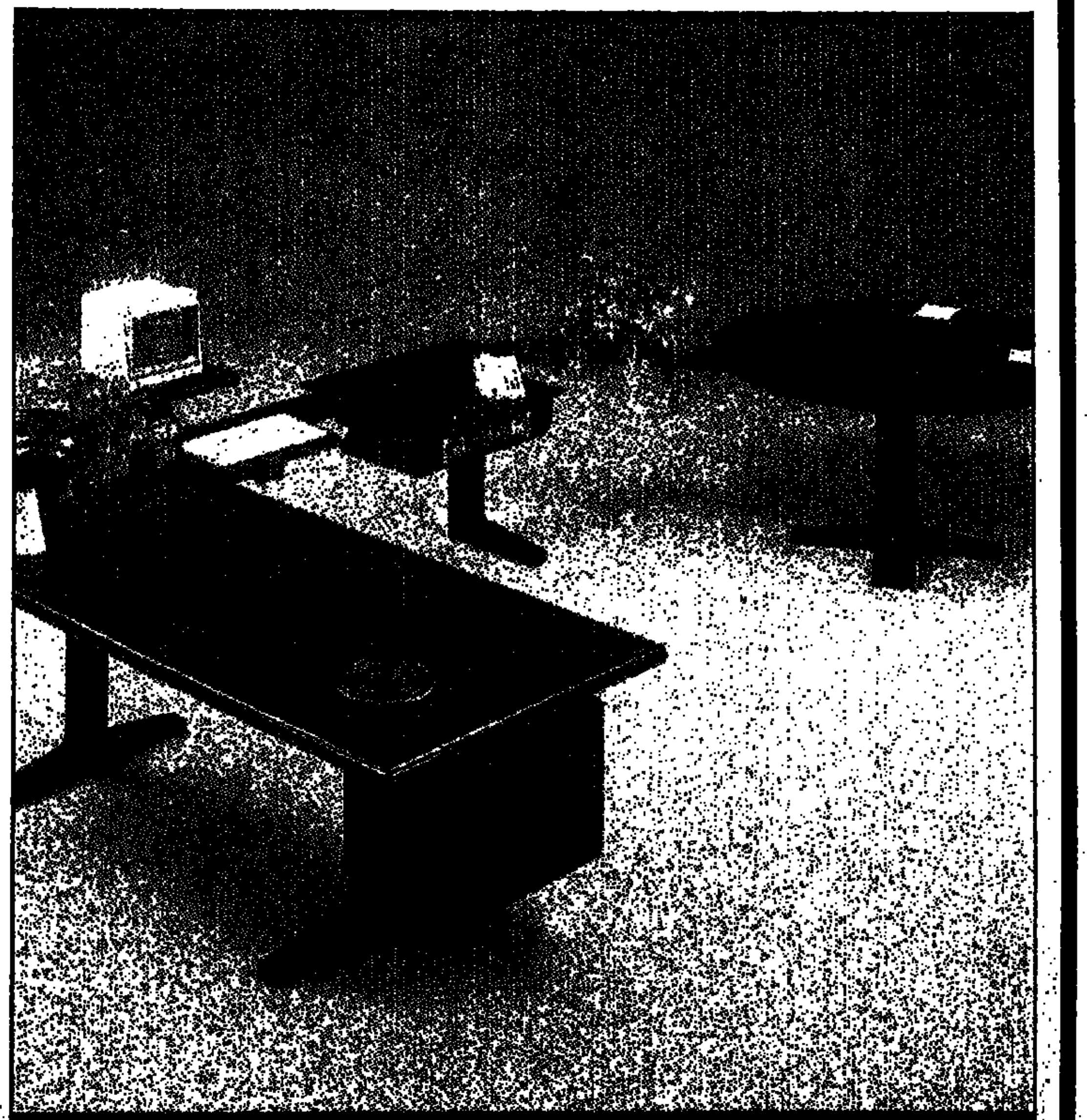

מערכת מישרדית משולבת, מודולרית: שולחן עבודה, מגירה מיוחדת לתיק הג'יימס בונד, מדף למחשב ושולחן אירוח, מגש נשלף לסיכות, מהדקים וכדומה; שולחנות למחשב, פקסימיליה ומכונות כתיבה, משולשי חיבור בין־שולחניים. „פיניש", מחיר: כ־11 אלף ש"ח

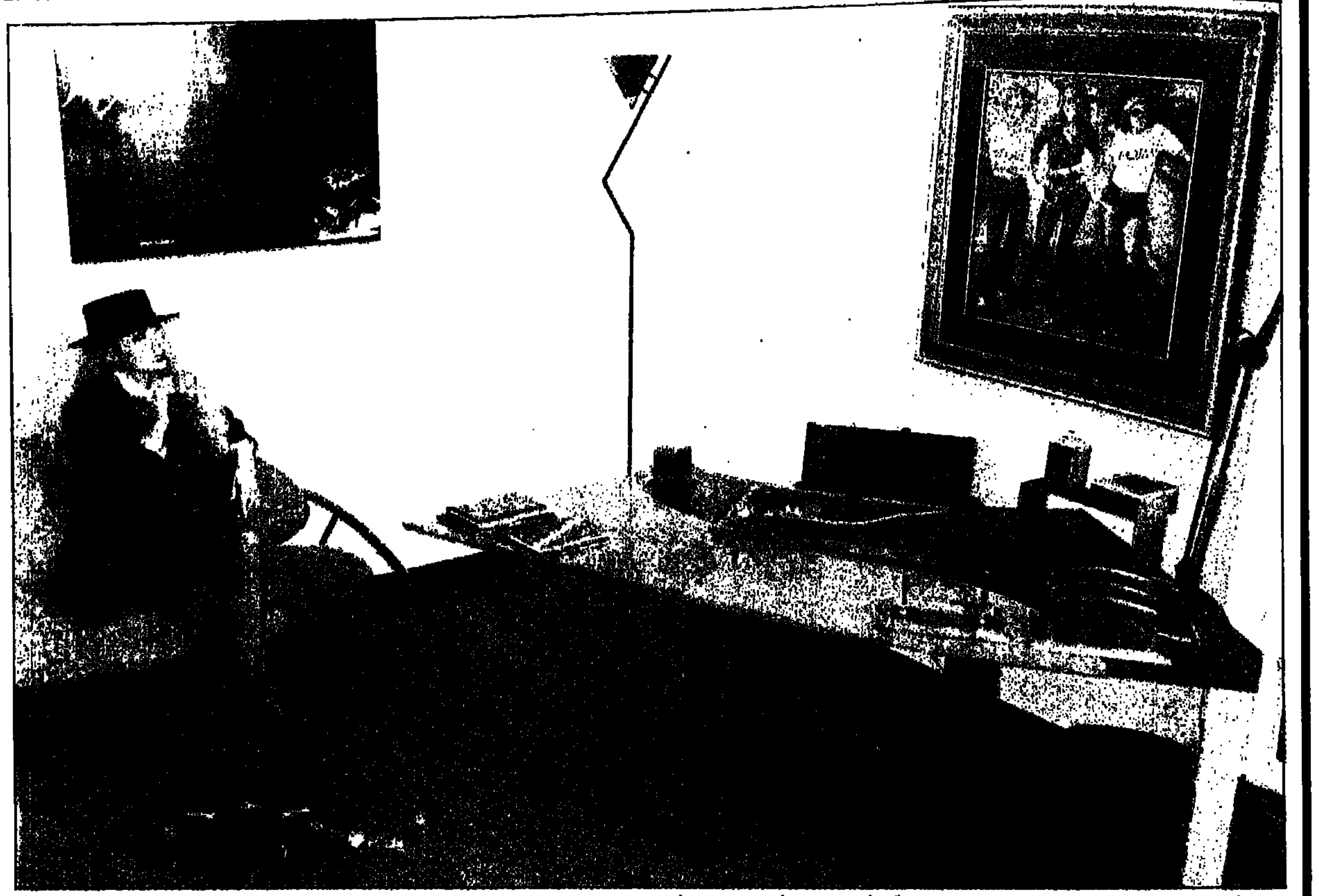

ריהוט לחדר עבודה לא עמוס במיוחד, נשי. הצבעים נבחרו ע"י הלקוחה. דגש על קו נקי ונשי, שולחן רך, מתעגל, המישטח העליון עשוי עץ צבוע בשחור ובאדום. עיצוב שאינו חוסך שטח. עיצוב: אלון דרורי, „מגוג"

3.3 מ') לצורך ישיבה, מישטח כתיבה מצופה בפלאטת־עור, השוליים מעוטרים בזהב, מגירות בצדדים. המחיר לא מצויין. כללית, המחירים מתחילים באלף דולר, ומגיעים לעשרת אלפים דולר לשולחנות נדירים, אך את אלה קונים האספנים. פינת אירוח/המתנה מעץ אגוז ולאחר שיפוץ, תכלול ספה, שתי כורסאות, שולחן סלוני, מזנון שמתפקד כבאר־משקאות. משלושה ועד שבעת אלפים דולר. פיניש מציעה לפינת אירוח ספת לנציינה, חומר סינתטי דמוי עור, 1,200 שקל לספה תלת־מושבית, 900 שקל עבור דו־מושבית.

- אלמנטים נוספים, שאפשר לשלבם במערך המשרדי הם עמודים, קורות, תאורה נכונה, תיכנון שטיחים, שימוש בריצוף אחר, אומרת הארכיטקטית ריקי גדרון. יש תקרה מסוג חדש, נראית כמו שקית ניילון, אך בעיבוד מסויים, היא מורכבת לתקרה ומקבלת אפקט מרחים, עם גימור מט, מבריק או מטאלי, בשלל צבעי הקשת, דבר שמשלים את חלל החדר. דבר אחר שביצעה גדרון, פיסול תלת־מימדי של קיר שנועד לאיחסון, תוך שימוש בקומבינציה של פורמייקה, צבע וטאפט. התוצאה, לא רואים שהדבר הזה מכיל ארונות, מגירות ודלתות. ואיך אומרת גדרון, צריך רק לחשוב.

הפקה: ורדה טלמור
מקום, נעלים ותיק: באדיבות חלנה גוטסדינר, „נושקה"
דוגמנית: איריס שפירא
איפור: טלי אבוטבול
ביגוד: מיס לאגוט
תכשיטים: סורקיז
משקפיים: „אורביטה"

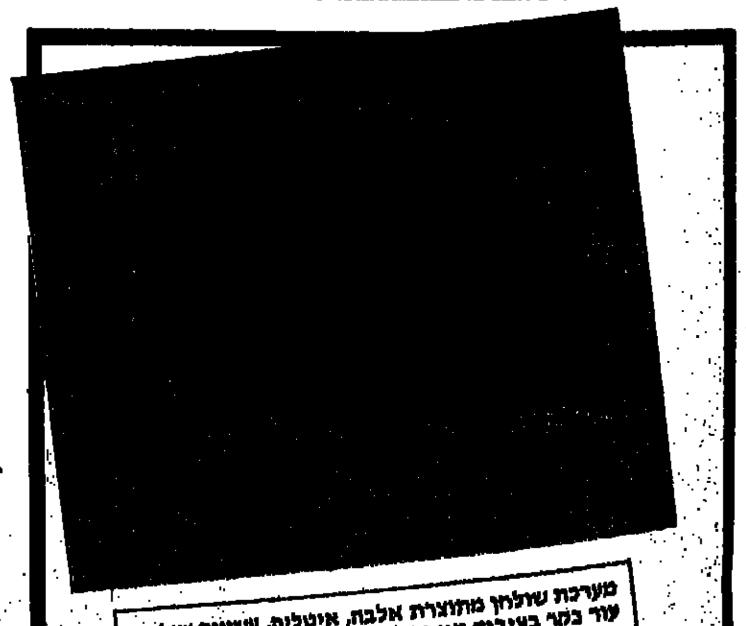

מערכת שולחן מתוצרת אלבה, איטלית, עשויה שילוב עור בקר בעיבוד מיוחד על בסיס עץ אלון, כוללת: משטח כתיבה, (למעלה), פתקיות, כן לעטים, ספר טלפונים, וסכין למכתבים (למטה). „צרפתי", 797 שקל

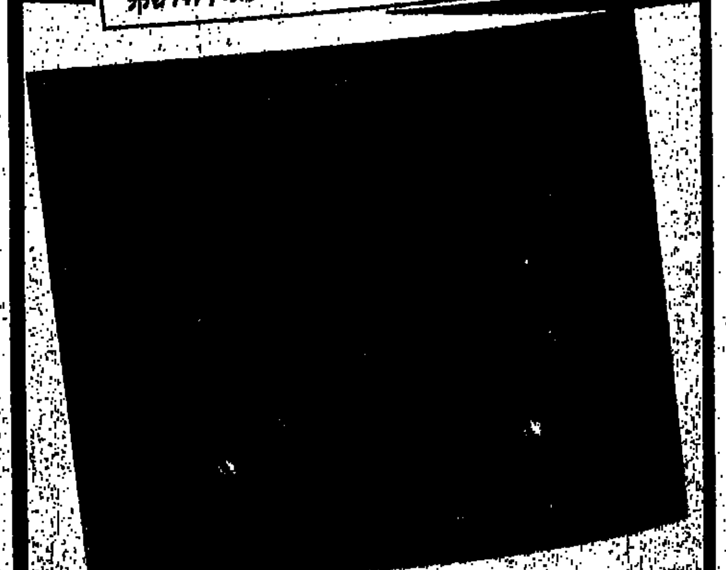

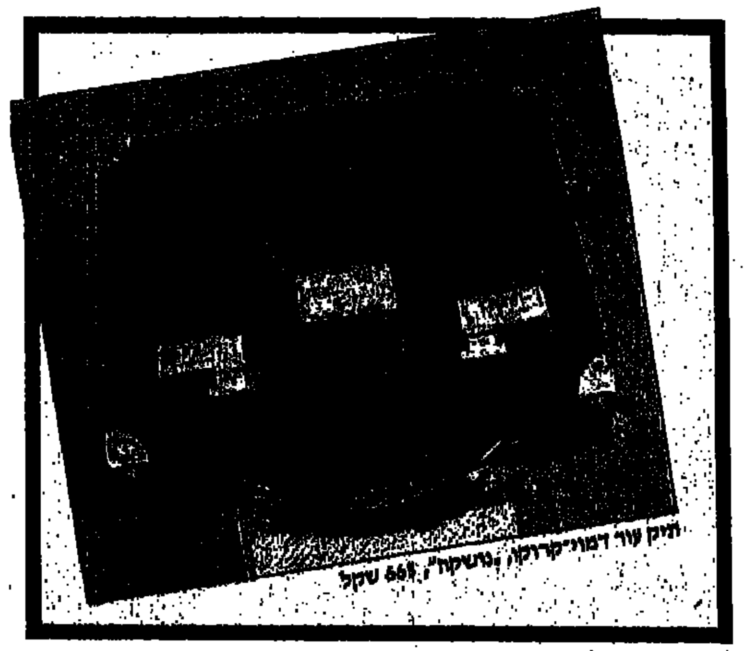

תיק עור דמוי־קרוקו, „נושקה", 668 שקל

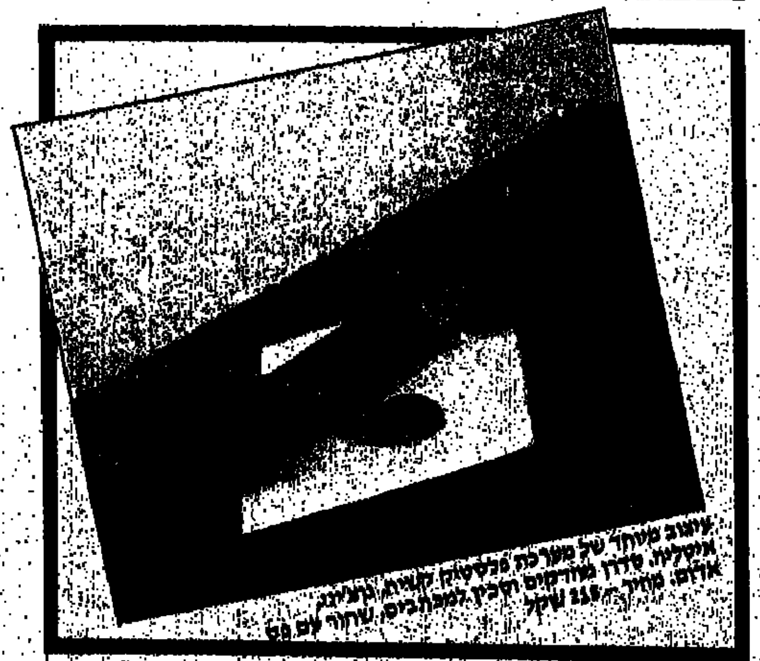

עיצוב מטחי של מערכת פלסטיק קשיח, תוצרת איטליה. סדרן מהדקים וסכין למכתבים, שחור עם פס אדום. מחיר: [illegible] שקל

השבוע ב"שקם"

רשתות מגיני העם

30.11-6.12.88

מתנות חנוכה בחודש האופנה

השמות הגדולים במחלקות האופנה לנשים, גברים וילדים:

ניבה • גוטקס
אופות ברוך
גלי • בקרדי
אדידס • ספולדינג
פורנזה • סריגי גן
סריגי יפעת • סבנטין
נורכלטקס • פורש
פומה • ביימן
מאקפל • אקשטיין
לולה • אפנת ק'
בילי ג'ון • סירונית
בייבי ששון
רקם • עמק
סריגי לבנון • מעילי אאורה

והמבחר המובחר של נעלי ספורט:
גלי • פומה • אדידס • מגה ג'ט
ריבוק • מרקורי • ספולדינג

חודש האופנה בשקם

תצוגות אופנה ברשת "שקם"

★ ב"שקם" אבן-גבירול ביום ג' 6.12.88 בשעה 17.30
★ ב"שקם" קניון אילון במוצ"ש 3.12.88 בשעה 20.00
★ ב"שקם" באר-שבע ביום א' 4.12.88 בשעה 17.30
★ ב"שקם" ירושלים ביום ד' 7.12.88 בשעה 17.30
★ ב"שקם" בת-ים במוצ"ש 10.12.88 בשעה 20.00
★ ב"שקם" חיפה ביום א' 11.12.88 בשעה 17.30

נשים:
חדש ב"שקם"
חלוקי קטיפה "גוטקס"
118.- ~~139.-~~
מבחר חלוקים פיג'מות וכתנות לילה
"נומי-נים" "זק"
עד 25% הנחה

גברים:
פיג'מות "לודג'יה" "רוטקס"
20% הנחה

ילדים:
פיג'מות וכתנות לילה
"סריגמיש" "רוטקס"
לודג'יה "סריגי אקשטיין"
20% הנחה
חליפות חגיגיות לבנות
"לולה"
20% הנחה

נעלים:
נעלי בית
חורפיות "שרית"
15% הנחה
נעלי בית
חורפיות "מגה"
10% הנחה

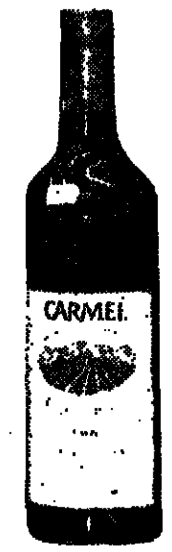

יין גרנז' רוזה
"כרמל מזרחי"
רק **4.50**

דבש פרחי הדר
500 גר' "איגבר" "קרת"
רק **5.60**

שמרית
(שמרים טריים)
80 גרם "מטע"
רק **0.84**

ממרח תמרים
450 גרם "מטע"
רק **1.82**

"לטקס"
לביבות תפו"א
170 גרם "תלמה"
רק **2.72**

ריבת דובדבנים
880 גרם "ויטה"
רק **3.05**

ריבה מעורבת
880 גרם "ויטה"
רק **2.85**

גלידמוס
בטעמים שונים
900 סמ"ק "סנפרוסט"
רק **5.89**

דג "נסיכת הנילוס"
1 ק"ג "גול סחר"
רק **7.28**

אשראי ארוך ב"שקם"

מוצרי השיער
של "וולה" וצבע "בליידי"
בהנחות ניכרות

"הלנה רובינשטיין" במבצע חנוכה
8 מעילי פרווה -
מעיל פרווה על כל אחד
מימי החנוכה יוגרלו בין הלקוחות
שירכשו 2 ממוצרי
"הלנה רובינשטיין"

מבחר ענק של חנוכיות לחנוכה

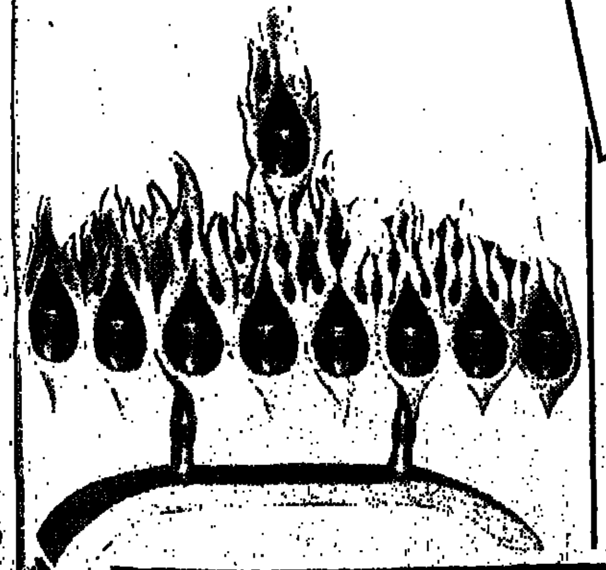

הסופגניה הכי טובה בעיר
רק **0.80**

מבחר ענק של מתנות לחנוכה
ארנקי כסף מעור,
ארנקים לקוסמטיקה,
עניבות מטפחות
וצעיפים אופנתיים
עד 25% הנחה

מבצע "תיא"

מבחר ענק של אריזות שי ובשמים לאשה ולגבר וסידרת "סולנס" לטפוח הפנים
ב- 15% הנחה

תיא

הרשת המובילה בישראל **הרשת המובילה בישראל** **הרשת**

כובעים ופאייטים: חצאיות מיני וסריגים חגיגיים זרועי כוכבים ולבבות (מונדי)

גומין, חום־בהת בוהק: חליפת מפלום עם עיטור אמנותי בזהב (מירי שמיר ודורי צ'נגרי). צילום: בן לם. למעלה, שמלה שחורה: סטרפלס נצמד עם סיומת שקופה מסולסלת (ברוריה דקל)

לילות משי פראי

חצאיות עליוניות, עשירות, נועזות ומדורגות – מעל מיני: תשובת הערב החגיגי לשאלת האורך ● אפשר להופיע גם בצללית נשית חושנית, מחשופי גב, ובמראה הסמוקינג הגברי ● אגדה מודרנית

■ **נורית בת־יער**

כנשף של מארי הלן דהרוטשילד בפאריז – נערי מיגרש החניה קיבלו את פני הקרואים בתחפושות של שפנים. מעניבות הפרפר של המלצרים קרנו היבהבו נוריותססגוניות. אולם הנשפים נראה כאילו יצא מסיפור סינדרלה. וגם התלבושות היו אגדה.

דגמי ערב יוקרתיים, המסוגלים להחליק לבין שורותיה של כל אגדה מודרנית – ניתן למצוא גם בארץ. הקו המוביל בתחום: חצאית עליונה עשירה ונועזת, בעיצוב מדורג, מעל שמלת מיני צרה וצנועת קווים. המיני שמתחת שחור, החצאית העליונה צבעונית ותוססת, חוצה את הגוף באלכסון. לעיתים, גולשת לאחור בצורת שובל דרמאטי. בחזית, מצטמצמת לפפלום קצר.

ואיך יפתרו בערב את בעיית האורך? למעשה, האורך הוא על

דו־שיח הוליוודי: בין מיני למידי בשחור וירוק (אולגה נויברג „קונטסה") צילום: סמי בן־גד

שלל צבעים: טפט משובץ מדורג על השימלה השחורה הקטנה (עודד גרא) צילמה: מירי דוידוביץ

שקימוט ::שחור: עם עיטור טטגוני ויזונטורי של מאייטט בניוטן (ירון מינקובסקי, „שנקי")
צילם: נחום עוז

פומפונים בתפזורת: זהובים על חליפת מכנסיים שחורה (חגית קוזיניץ, „אנימה")

שפט ואורגנזה: וולנים כסיומת לשמלת סטרפלס לערב (ספח)
צילם: סמי בן־גד

חושניות כפולה: מחשוף גב צולל מבד לייקרה נצמד (ספת)
צילם: סמי בן־גד

חץ של בעיה, רק בעיני מי שנרתעת מחופש בחירה, מהזכות לבחור כאורך על־פי מצב הרוח הנתונים האישיים: מיני, מידי, מקסי, וגם אורכי הביניים – נשפי

החורף יקבלו את כולם כברכה.

שקיפות. בשורה נוספת לערב חגיגי. בגדי גוף וחולצות מתחרה. מכנסי וואל, או חצאית תחרה, שרוסים מתחת למיקטורנים ארוכים. חושנית ונחשקת תראי גם במחשופי גב פיקנטיים, הגזורים מתוך שמלות המטפסות בחזית, עד לצוואר. האלטרנטיבה: חליפות פפלום קוקטיות המתחניפות לגיזרה. מקטיפה, טאפט, משי פראי, או ברוקאר מוזהב.

מי שמעדיפה לארוז את נשיותה במעטה מתריס, גברי יותר – מוזמנת להדליק נר ראשון של חנוכה בחליפת טקסידו, או סמוקינג, איב סאן־לורן כלל באוסף החורפי לא פחות מ־30 וריאציות על הנושא. וגם גדעון אוברזון לא טמן ידו בצלחת.

סריגים זוהרים וזרועים בכוכבים ולבבות, בשילוב עם חצאיות פאייטים – דרך רכה לחגוג השנה. ואפשר גם לרקוד במערכות־מיכנס, שמצמיתות פומפונים של גדילי זהב, המתנועעים אתך יחד, לקצב המוסיקה.

למי, למי יש יותר כבוד

(המשך מעמ' 7)
מניות הבורסה, להפעיל את המחשב שעל שולחנו, לחשב קרנות נאמנות, ניירות ערך וספקולציות כספיות מגוונות אחרות. ארז נטוע מבוהל בכורסתו, פונה לסיגל ומצליח לפלוט שתי מילים: 'מה דעתך?'. סיגל שלפה עט והחלה לחשב. ורק אלוהים וסיגל יודעים מה היא קישקשה שם. מנהל הבנק, בסבלנות השמורה ללקוחות גדולים, פנה לשניים: 'מה תשתו? תה או קרח' הם הזמינו משקה קר, וארז מיהר לנצל רגע של שתיקה, כדי להבהיר למנהל, שהם רוצים לפתוח חשבון שיקים.

מנהל הבנק מיהר להפנות אותם, תוך המלצה חמה בטלפון, לאחת הפקידות. הפקידה מצאה, שהגיבוי הכלכלי שלו מסתכם בכסף הכל, בתוכנית חיסכון ועומה לבר־מצווה. אבל הכל היה בסדר. ארז הפקיד עשרה שקלים וקיבל פנקס שיקים, ללא הגבלת סכום גבוה. כל שאר האמנים, קיבלו את הכספי מההכנסות. נשארתי בלי כסף, אבל עם הרבה פירסום".

עד היום, לדבריו, עוד לא הרוויח פרוטה. אבל, הוא מתפרסם. רוצה להפוך את "ארז הפקות" לשם ידוע. בינתיים, הוא מתאמן, שולף מתיק הג'יימס בונד, צילומים שלו בחברת 'סלבריטי'ס'. מחובק עם פנינה רוזנבלום, כורע ברך לפני אביגדור קהלני, זורח מאושר בזרועותיה של דוגמנית לחזיות ולתחתונים, ליד קטע מראשו של ישראל קיסר, סמוך לקצה אפו של זמר תימני זה או אחר ועם הפרופיל של מרגלית צנעני. לפעמים, זה עושה רושם. ובעסקי האמרגנות, מאמין ארז, הכי חשוב הרושם.

מיגוון העיסוקים שלו עולה על כל דימיון. אחרי שאירגן ערב נוסף בכפר יונה, וערב בגליל העליון, פנה ארז לעידוד זמרים מתחילים. פירסם מודעה בעיתון קטן, בדיוק כמו אותה מודעה, שבה נתקל

ארז דב עם הדוגמנית אור: עשה הכל, כדי להרשים: מודעה בעיתון, אולם במלון תל־אביבי, ארבעה שופטים ודמי הרשמה של 35 שקל, כולל קפה ועוגה

[illegible]

כשהגמל חורק בשיניו

אחת הסיבות, להיות חיי המין של בעלי החיים מעניינים כל כך, טמונה בעובדת דימיונם לנו, בני האנוש. ולכן גם מעניינים חיי המין של הזבוב מאלה של הצמח, ושל היונק משל חסרי־החוליות. אך לא רק זאת.

גם התנהגותם הכללית של בעלי החיים מרתקת אותנו, כמו גם ההשוואה המתבקשת לדרכי ההתנהגות שלנו. ומכאן גם מיכלול המשלים והביטויים, שמביאים אותנו להאניש את החיה, ולחילופין, לייחס לנו מתכונותיה. סיבה מספקת להיותנו "מזיעים כסוסים", או "עובדים כמו חמורים". כולם ביטויים ששגורים, אך נכונים רק בחלקם.

שכן, מעצם היות האדם המזיע ביותר בין בעלי החיים, הרי שהביטוי "מזיע כמו סוס" אינו נכון, כמו ש"ערום כנחש", מקורו כמיבנה גופו של הזוחל, ולא ביכולתו השיכלית, שנדרשת על מנת להיות ערמומי באמת.

ומשום שבביטויים עסקינן, הרי

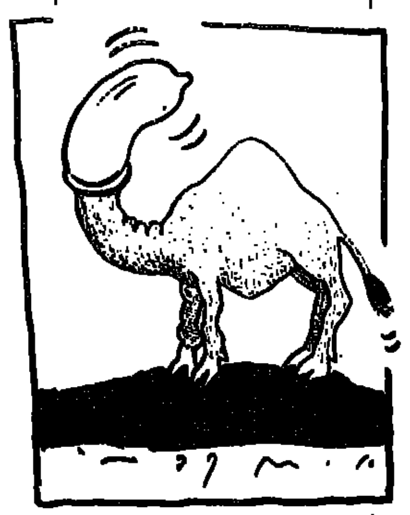

שלא ניתן לביטוי נוסף לחמוק מאיתנו – והכוונה ל"זימה שעולה לו מאוזניו". או, ל"זימה שנוזלת לו מאוזניו". של הגמל.

ואף שלא מאוזניו ממש, הרי שאין זה מוריד מהעובדה, שבעת שהגמל מיוחם. מטפטפי לו מ"שם" נוזל זימתי, נוזל שמקורו בבלוטות שמאחורי האוזניים, והוא נובע וניגר ומטפטף בכמויות מעוררות התפעלות, עד שמכסה את גב צווארו בכתמי רטיבות גדולים.

ומשום שמדובר בטיפטוף זימתי, הרי שנוזל זה הינו חריף־ריח, (מכיל פרומונים), נודף היטב, ומודיע לסביבה על היות הגמל מיוחם.

וכך הולך הבחור, מחכך את גב צווארו – שמאחורי האוזניים – אל כל עמוד, גדר ועץ, מטפטף לכל אורך מסלול הליכתו, עד שתיקלע לדרכו נקבה, שבייחום. שכן, בהשפעת נוזל מהמם זה גוברת עליה תאוותה וסיכויי היענותה מתעצמים.

ואז, גם ינשוף הגמל מפיו את ה"דולה", הנקבה תענה, והגמל יענה בה. כדרך הזכרים בנקבות נענות.

אלא אם תסרב. ואז, כמונו ממש, יאלץ הגמל לחרוק בשיניו, לכשכש בזנבו ולהזיל ריר.

■ אמיר בנימין

ברווזי גבס נוסח הולנד

חיות גבס מיניאטוריות, מהולנד, הגיעו ארצה. גילתה אותן, במיקרה, ג'קי לוי, הולנדית שהגיעה להולנד, והחלה לעבוד שם במיפעל "סטון דזיין", השייך לטון וטינה, זוג הולנדי חובבי־חיות.

ליד חוות המגורים הגדולה שלהם, בכפר הציורי הוג־קפה (ליד ארנהיים), הקימו מפעל, שבו הם מייצרים את חיות הגבס, בצורת החיות האמיתיות החיות בחווה שלהם. אחר־כך, פיסלוני הגבס הקטנטנים עוברים למצבעות ידניות בכפר. המיוחד בחיות הגבס – הן העתק מדוייק מאוד של חיות אמיתיות, והצביעה אמנותית מאוד.

ג'קי, שהשתלבה בצביעת החיות, התאהבה בהן, והחליטה לייבא אותן ארצה, בעזרת רשת "דומסטיקה", שם גם יימכרו המיניאטורות, אבל גם ברשתות אחרות למתנות.

חיות הגבס: השפנים יגיעו בשלב הראשון

בשלב ראשון, הגיעו שפנים, ינשופים, ציפורים, ברווזים, צבים וצפרדעים, כל חיה מיוצרת בתנוחות שונות, כחלק מסידרה.

מחירן של המיניאטורות נע בין 10 ל־25 שקלים.

■ נורית ארד

מתכוני החג של לוליטה

למיקריות תפקיד חשוב, כמסתבר, גם כשמדובר בספרי בישול. אפרים אייל, שמגדיר עצמו כצייר, ודייל בזמנו החופשי, אייר את התפריט של מלון קרלטון־פנטה בת"א.

בתמונת השער:
"חנוכה", מתוך LA FESTE EBRAICHE, בהוצאת LOGART PRESS, 1987. איור של אפריים אייל.

לוליטה גואקיל מרומא, עורכת ספרי בישול, קפצה לבקר בארץ, כמו כל יהודייה טובה, והתארחה בקרלטון פנטה. כשירדה לאכול במסעדת המלון ראתה את התפריט, ופשוט נדלקה על האיורים.

באותו ערב, לגמרי במקרה, נפגשו השניים במסיבה ביפו, אצל ידידים משותפים. מהזיווג הזה יצא הספר LA FESTE EBRAICHE – ספר מתכוני חג יהודיים־איטלקיים, כשלוליטה מצד המתכונים, ואפרים מצד האיורים.

אפרים אייל מגדיל את סגנון הציורים שלו כ"יוצא מן התיאטרון". לא מפליא, אם יודעים שבתחילת דרכו היה שחקן בהבימה ובקאמרי, והופיע בתפקידים (לא גדולים) בלהיטים כמו "אירמה לה־דוס" ו"שלמה המלך ושלמי הסנדלר".

מהתיאטרון עבר לאל־על "באופן זמני", כמו כולם, ונשאר עד היום. אבל העיקר אצלו הוא הציור: תמונות, לוחות שנה וספרים. במשך השנים גם הציג בתערוכות רבות, ורק לאחרונה חזר ממץ, צרפת, מתערוכה משותפת שלו ושל אשתו, הציירת סימה אייל. תערוכה שזכתה לביקורות מצוינות בעיתונות הצרפתית.

■ דנית סלומון

ג'ינס לאמיצים בלבד

מה מסב פריט אופנתי ללהיט? לא רק הנוסחה אסתטיקה־איכות־מחיר. גם הפסיכולוגיה. לא מאמינים? תשאלו את רנזו רוסו, החוגג עשור ל"דיזל", חברת הג'ינס האיטלקית שהקים, המיוצגת בארץ על־ידי אל.סי.

רנזו אינו מגלגל 50 מיליארד לירטות בשנה, סתם ככה. לפני שהפך לסיפור הצלחה, חקר את פסיכולוגיית הקנייה של הצרכן. ניסה להבין, מדוע נוהגים אנשים על־פי עקרון העדר, אוהבים להתלבש כמו כולם, ובו־זמנית גם מחפשים ייחודיות וביטוי לאופי אישי.

כששיווק את דגמי הג'ינס החתיכיים שלו, חיבר אותם גם לתרמית מנצחת. את דיוקן האינדיאני, הסמל של דיזל, מקיפה הכתובת: "לאמיצים בלבד". ומי מוכן להודות שהוא מוג־לב, שאינו נמנה עם האמיצים?

האם כוונתו של רנזו לאומץ נוסח אינדיאנה ג'ונס? "לא", הוא מטעים, "כוונתי לאומץ הגלום באישיות העצמית, החופש בחיי היום־יום, והייחודיות הבאה לידי ביטוי בנצחונות ובכשלונות של כל אחד מאיתנו".

הפסיכולוגיה הזו, מסתבר, עובדת טוב על אנשים. מדי שנה מפיקה דיזל מיליון ו־700 אלף פריטים. הסכם הזיכיון שלה עם ארה"ב מתקרב למאה מיליון דולר, בארבע שנים. בעונה הבאה, קנדה נכנסת לתמונה עם יעד של ארבעה מיליון דולר.

בישראל צפוי מיספר הפריטים המופקים להגיע ל־120 אלף ב־1990. זה מה שנקרא, צריך אומץ בחיים.

■ נורית בת־יער

על הלחם לבדו

מה מפריע יותר לדיאטה? פרוסת לחם מרוחה בחמאה, מרגרינה או מיונית? השמנמנה או השומנים? יש דיאטנים שיאמרו לכם: בכל מישטר דיאטה, צריך לוותר על שניהם גם יחד.

היום יש לנו בשורה טובה לחובבי הלחם, שמגיעה מחוקרי [illegible]

בניסוי שבוצע באוניברסיטת ניו־יורק, בדקו 24 נשים שמנות, שביקשו להוריד ממישקלן. לכולן ניתן תפריט זהה לכל השבוע, במשך שישה שבועות. בתפריט אחד, שליש מהן הותר לצרוך בתפריט 20 אחוז שומן, שליש צרכו בתפריטן 35 אחוז שומן, והאחרות נהגו מ־50 אחוז שומן בתפריט היומי. כללית, לא הוגבלה צריכת הקלוריות שלהן.

בתום הניסוי הוברר, שהירידה הגדולה ביותר במישקל היתה בקרב הנשים שאכלו מכל טוב, לרבות לחם ותפוחי־אדמה, אך צריכת השומן שלהן היתה נמוכה ביותר: כ־20 אחוז מסך כל הקלוריות.

"לא כמות המאכל בצלחת, ולא סוג וכמות השמנמנות בתפריט, קובעים את הצלחת הדיאטה; רק השומן הוא השעיר לעזאזל [illegible]

[illegible]

■ דבורה גמון

רופרט אברט: אורסון וולס רצה אותו לתפקיד עצמו, כשהיה צעיר

אנגלי בקולומביה

השחקן הבריטי רופרט אברט נחשף עכשיו לקהל הישראלי, בצורה מרוכזת. אנחנו יכולים לראותו בסרט "כרוניקה של מוות ידוע מראש", ובמיני סידרה "הנסיכה רייזי", בווידאו. בטלוויזיה ראינו אותו באחרונה בסרט, "ארץ אחרת".

אברט, 27, הוא אחד הגברים היותר יפים, בקולנוע הבריטי העכשווי. גבוה, דק, עיניים תומות. המצלמה אוהבת אותו, ויש לו נוכחות מרשימה.

נולד בסקטלנד, למד בביה"ס קתולי, עד שקץ במשמעת, ובגיל 16 ברח ללונדון ללמוד תיאטרון. אחרי שנתיים התבקש לעזוב. אברט: "הם חשבו שאני משחק מוזר, לא הבינו אותי". הוא הצטרף לקבוצת תיאטרון, ובזכות הופעתו ב"ארץ אחרת", מחזה של ג'וליאן מיטשל – זינק לתודעה ולקריירה קולנועית. מאז הוא מעדיף קולנוע. גם סירטו הבא, "לרקוד עם זר", זכה להצלחה. הוא גילם את מאהבה הצעיר והשחצן של מארחת בארים, שרעתה נטרפת באיטיות.

אורסון וולס רצה שאברט יגלם את דמותו של וולס הצעיר, בסרט שתיכנן. אברט טוען שוולס החמיא לו באומרו: כי הוא "השחקן הטוב ביותר שוולס ראה על המסכים, מאז שנות החמישים". אבל הפרויקט לא יצא לפועל, ואברט שוחה מספר הצעות בגלל וולס, נותר מובטל.

ב"כרוניקה של מוות ידוע מראש", עיבוד של פרנצ'סקו רוסי לספרו של גבריאל גרסיה מארקס, הוא מגלם זר מיסתורי, המגיע לכפר קולומביאני, ומתאהב ביפהפיה מקומית. בליל הכלולות הוא מגלה שהכלה אינה בתולה, ומחזיר אותה לבית אימה. שני אחיה מחליטים לנקום.

בקרוב נראה אותו ב"לבבות של אש", לצידו של בוב דילן. הוא מגלם כוכב רוק, ונאבק עם דילן על אהבתה של זמרת צעירה. אברט גם מתכנן קריירה מוזיקלית. בנעוריו ניגן בפסנתר, ובאחרונה אפילו הוציא תקליטון.

■ אמיר קמינר

אם הוא היה חי

איך היה נראה ג'ון פיצג'רלד קנדי המנוח, אילו היה חי היום בינינו? העיתון "אנקווירר" סובר, שהוא היה נראה כך. 25 שנים חלפו מיום הרצח בדאלאס, בהיות הנשיא בן 46 בלבד. אילו היה חי, היה היום בן 71, בערך כמו בציור